

Frimærkesamleren

The Danish Stamp Collector

Nr. 3 · Juni 2025 · 83. Årgang

DIREKTE TIL FERIEBYERNE

med
ØSTBORNHOLMEREN
GENNEM FALSTERBOKANALEN

4

Udstillinger

10

Kiaushou

16

One penny black

21

Guldgraverne

22

Knud

Rasmussen

26

Bornholmeren

Ny dagligserie med Kong Frederik 10

Tusass Greenland udgiver nu en ny dagligserie med portræt af Hans Majestæt Kong Frederik 10. Frimærket er skabt af den anerkendte gravør Martin Mörck med fotoforlæg af hoffotograf Steen Brogaard. Serien erstatter den tidligere med Dronning Margrethe og indledes med valøren 20,00 kroner. Frimærket er en hyldest til Kongens nære relation til Grønland præget af respekt, varme og fællesskab.

Køb de tidligere dagligserier på stamps.gl

01100796 Frimærke
Dagligserie 2025: H.M. Kongen
Motiv og typografi: Martin Mörck
Fotoforlæg: Steen Brogaard
Udgivelsesdag: 26. maj 2025
Pris: DKK 20,00

EUROPA 2025

Nationale arkæologiske opdagelser

Årets *EUROPA*-frimærker viser de to unikke fund: Oilakitsaq-mumien og Kingittorsuaq-runestenen. Begge vidner om Grønlands rige fortid, illustreret af kunstner Maya Sialuk Jacobsen.

01100793-4 Frimærke sæt
EUROPA 2025
Motiv: Maya Sialuk Jacobsen
Udgivelsesdag: 26. maj 2025
Pris: DKK 53,00

01301236 Frimærkehæfte
EUROPA 2025
Med 6 styk af hver af de to *EUROPA*-frimærker.
Pris: DKK 318,00

Bestil online eller kontakt vores Service Center

Tusass Greenland Filatelia | Kvindevadet 42 | DK-5450 Otterup
Tlf.: +45 70 26 05 50 | E-mail: mail@stamps.gl | facebook.com/stamps.gl

tusass
GREENLAND

83. årgang - Nr. 3 - Juni 2025

Frimærkesamleren udkommer digitalt med 6 numre årligt, iht. udgivelsesplanen på www.frimærkesamleren.dk, samt som en trykt årsbog.

Redaktion: Anders L. Petersen og Thomas Petersen.
Mail: redaktion@frimaerkesamleren.dk.

Betaling:
Mobilepay: Telefonnummer 20486412

Bankoverførsel til Jyske Bank:
Reg. nr. 5023 kontonr. 0001034765
Til brug i udlandet: SWIFT: JYBADKKK
IBAN DK 23 5023 0001 0347 65

Adresseændringer mv. meddeles til:
Bogholderiet, Poppel Allé 35, 3500 Værløse.
Tlf. 44 44 34 12 – mail:

redaktion@frimaerkesamleren.dk

Copyright ©:

Artikler publiceret i Frimærkesamleren er forfatterens og Frimærkesamlerens ejendom. Gengivelse af artikler i trykte eller elektroniske medier må kun ske med redaktionens skriftlige tilladelse.

Artikler, beretninger og redegørelser i bladet står for de enkelte forfatters egen regning og er ikke nødvendigvis udtryk for redaktionens eller foreningens mening. ISSN 0016-1438.

Produktion:

Tidskriftet Frimærkesamleren
Poppel Alle 35, 3500 Værløse
Tlf. 44443412. Mail:
redaktion@frimaerkesamleren.dk

Kære læser

Sommeren er på vej, enkelte klubber er fortsat aktiviteterne, mens andre holder pause indtil efterårssæsonen starter omkring 1. september.

Auktionshusene fortsætter med meget store udbud af materiale, og ting der ikke har været set i årevis, dukker nu op til glæde for de samlere, der længe har ledt forgæves efter disse.

Nordia 2025 afholdes i Malmø 12.-14. september, og kan følges på www.Nordia2025.se Mød frem og støt op omkring vores hobby.

Frimærke, Brev & postkort messe 2025 afholdes i Frederiksberg Hallerne. Sæt "X" ved den 8. og 9. november. Mød handlere og auktionshuse, og se FFF's jubilæumsudstilling og Temaudstillinger. Tag mankoliste og byttmateriale med, og mød kollegaer i vores byttelokale.

Ved årsskiftet må brev og postkort samlerne tage afsked med PostNord. Alle de trofaste ansatte må finde sig et nyt arbejde, eller måske få et tungere job med udbringning af pakker.

Hjemmesiden med nye opdateringer under samleområderne udbygges gradvist, og er pænt besøgt fra både ind- og udland.

Vejen til at styrke vores hobby, må være at rykke tættere sammen og fokusere på at blive bedre til at dække hinandens behov. Interessen for historie er stigende, og vi skal forberede os på at give stafetten videre til den næste generation.

Frimærkesamlerens læsere ønskes en god sommer.

Redaktionen

VF
www

auktion
vf-auktion.dk

Online auktioner

Månedlige auktioner med

- *frimærker*
- *mønter*
- *modeltog*

OBS: Ny adresse:

Stamholmen 157, 2. sal • 2650 Hvidovre

• **Tlf. 36 16 00 84 • auktion@vf-auktion.dk**

De danske frimærkeklubbers udstillinger

Af Bruno Nørdam, Randers Filatelistklub

1989

Landsjunior dagen 89 i Esbjerg

Sted: Sædding Center, Esbjerg
Tidsrum: 31. marts - 2. april 1989
Arrangør: Esbjerg Filatelistklubs juniorafdeling og Danmarks Frimærke Ungdom
Anledning: Esbjerg Filatelistklubs juniorafdelings 25-års jubilæum og Juniordagen 1989

I anledning af Esbjerg Filatelistklubs juniorafdelings 25 års jubilæum, påtog klubben sig at afholde årets juniordag. Det danske postvæsen deltog med en stand.

26 juniorer fra hele landet udstillede. Der blev uddelt 4 vermeil medaljer, som er den højeste bedømmelse ved en juniorudstilling, 8 sølv, 11 sølvbronze og 3 bronze.

De fire samlinger, der fik vermeil var:

- Lisbet Bjerg fra Odense for "Dronning Margrethe" (ærespræmie)
- Henrik B. Pedersen fra Køge for "Grønland 1938-1983"
- Anne Siesing fra Virum for "Bornholmske Stempler" (opmuntringspræmie)
- Michael Frederiksen fra Aalborg for "Danmark fra 1912-38" (Danske Filatelisters Fællesfonds ærespræmie)

Der var sølv til følgende:

- Morten Fink Isaksen fra Haderslev for "Danmark 1980-85"
- Anders M. Ottesen fra Arbejdernes Frimærkeklub, Odense, for "Danmark 1977" (SFF's ærespræmie)
- Jesper Hansen fra Ringe for "Danmark stålstik udgave" (ærespræmie)
- Jeanette Helmer Madsen fra Odense for "Danmark fra 1975"
- Henning Mortensen fra Odense for "Chr. X" (P & T's ærespræmie)

- Bo Holse fra Silkeborg for "Australien i uddrag"
- Leif Lauritzen fra Ringe for "Ærø, vor hjemstavn" (Esbjerg Kommunes ærespræmie)
- Henrik Pedersen fra Aalborg for "Vintersport"

Der var sølvbronze og opmuntringspræmie til Anders Jensen fra Esbjerg for "Norge fra 1958" og til Karsten Asp fra Aalborg for "Rumfartens historie". Sølvbronze og DFU's ærespræmie gik til Lene Pedersen fra Silkeborg for "Blomster" og til Lasse Clausen fra Haderslev for "Danmark 1972-79"

Man forventede mange besøgende, da udstillingen blev afholdt i et indkøbscenter. Det anslås, at der var mellem 1.500 og 2.000 gæster på udstillingen. Økonomisk blev det også en succes. Juniordagskonvolutten blev udsolgt, så der måtte trykkes et nyt oplag.

Særstempel 1

I midten af stemplet er datoen, her "2. APRIL 89", og en tegning af et frimærke med teksten "25 ÅR". I randen læses "ESBJERG / FILATELISTKLUBS JUN. AFD."

Stemplet blev anvendt på alle tre udstillingsdage med hver sin dato.

Særstempel 2

Grønlands postvæsen anvendte stemplet alle dage. Det har i midten bomærket for DFU og under teksten "GRØNLAND". I randen ses "KALAALLIT NUNAAT / ESBJERG 31.03-02.04.1989"

Særkonvolut

Motivet på konvolutten er bomærket for DFU en gengivelse af Mexicos første frimærke fra den 1. august 1856. Det er nr. 43 i serien om landenes første udgivelser. Indlagt i konvolutten var der en lodseddel med mulighed for at vinde en af de 15 filatelistiske gevinster. Prisen for en enkelt ufrankeret konvolut var 3 kr. og for en tilsendt frankeret og afstemplet konvolut 8 kr.

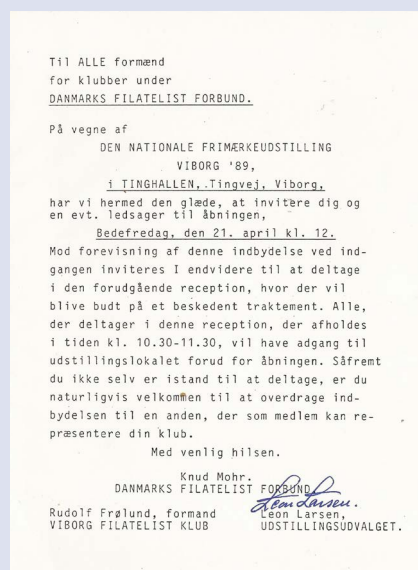
National frimærkeudstilling "Viborg 89"

Sted: Tinghallen, Viborg
Tidsrum: 21. - 23. april 1989
Arrangør: Viborg Filatelistklub
Anledning: National udstilling og klubbens 60-års jubilæum

Det var den anden nationale udstilling i Danmarks Filatelist Forbunds regi efter "Dafilo '88" året før i Odense.

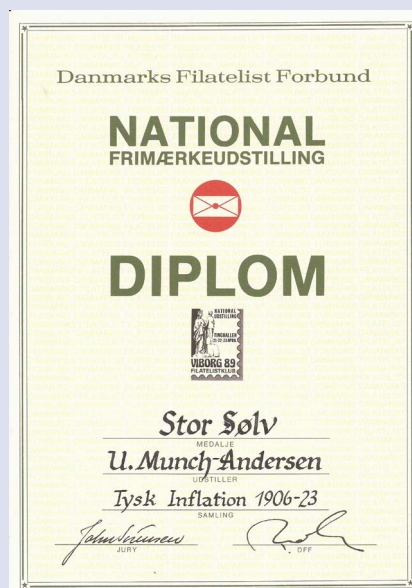
Udstillingens logo er tegnet af Ole Nilsson, Zeist, Holland, som har valgt kongehyldestmonumentet af Dronning Margrethe I. Motivet ses på mærkatet, som gjorde reklame for udstillingen. Mærkatet er trykt i ark af 3 x 3 mærker. Det danske, grønlandske og færøske postvæsen havde hver deres stand sammen med 25 handlere. Der var stor interesse for den 2 RBS fireblok, som auktionsfirmaet Postiljonen fremviste.

Udstillingen blev åbnet af borgmester J. Cato Nielsen efter at klubbens formand Rudolf Frølund, forbundets formand Knud Mohr og postmesteren havde holdt tale.

Udstillingen omfattede ca. 500 rammer. Juryen havde fra og med denne nationa-

le udstilling udvidet medaljerækken med stor vermeil og stor sølv. Medlemmerne i juryen var John Sørensen, Hjortshøj (formand), P. Fabricius Jensen, Haderslev, P. Bloch-Poulsen, Aalborg, Sv. K. Seitzberg, Aalborg, Anneliese Møller, Køge, Frode Vesterby Knudsen, Nørager, Søren Juhl Hansen, København, Halfdan Helgason, Island og Ib Agerskov, Silkeborg (elev). Uden for bedømmelse viste Børge Schäffer fra Viborg "Danmarks tofarvede" og Dansk Post- og Telegrafmuseum "Krigsfangelejr 1 og 2", "Viborg bypost", "Kontorfrankostempling i Viborg" og "Thistedmærket, tegnet af Erland Knudssøn Madsen".

Juryen tildelte 6 guld, 2 stor vermeil, 17 vermeil, 19 stor sølv, 24 sølv, 14 sølv-bronze, 5 bronze og 1 deltagerbevis.

I udstillerklassen var der guld til:

- Børge Lundh, Københavns Philatelist Klub og Dansk Posthistorisk Selskab for "Europæiske breve til Finland 1819-1873"
- Jan Grubich, Tønder Frimærkeforening for "Udsnit af spec. samling Danmark nr. 3-10"
- Mark Lorentzen, USA, Københavns Philatelist Klub og American Philatelic Society for "Danmark: Tofarvede 1875-95, ubrugt samling af tryk, breve, utakket og prøvetryk"
- Peer Lorentzen, USA, Københavns Philatelist Klub m.fl. for "Danmark, kvadraterne"

1929 • VIBORG FILATELISTKLUB . 60 ÅR • 19

- H. A. Grubich, Tønder Frimærkeforening og Københavns Philatelist Klub for "Udsnit af spec. Samling Danmark nr. 1 og 2"
- Tom Plovst, Horsens Filatelistklub for "Uddrag af samling Danmarks postfærgemærker"

I samme klasse blev der givet vermeil til:

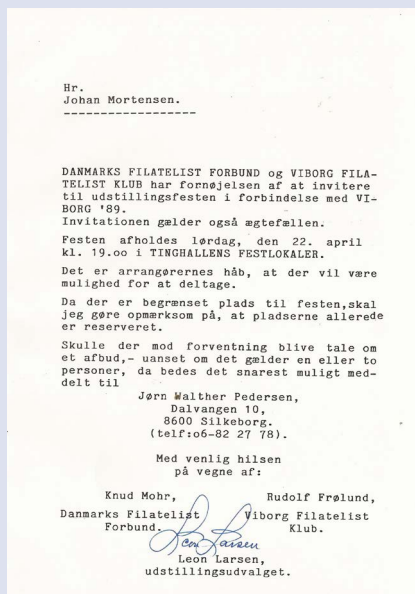
- Jørn Rubner-Petersen, Hornslet Frimærkeklub for "Argentina 1856-1903. Provinciale og nationale udgaver i uddrag"
- Per Friis Mortensen, Københavns Philatelist Klub for "Studiesamling Slovenien 1919-21 med forløbere, essays, prøvetryk og forfalskninger"
- Jørgen Jørgensen, Hillerød Philatelistklub for "Fiskeri"
- Jacob Schawland, Norge, Stavanger Filatelistklub, Københavns Philatelist Klub m.fl. "Schweiz luftpost"
- Lars-Olov Tjus, Sverige, Falköbing Filatelistforening og Danmarks Filatelist Forbund for "Desinfected mail"
- Svend Marker, Fredericia Filatelistklub for "Forløbere for dansk bypost + Vejle, Odense og Viborg byposter"
- Christian Larsen, Århus Philatelistklub for "Karavel, stålstikmærkerne 1933-1940"
- Fritjof Weitling, Haderslev Filatelistklub for "Danmark specialsamling med trykbestemmelser, varianter og breve 1851- ca. 1920"
- Hans Schønning, Viborg Filatelistklub for "Over Feldborg's posthistorie"
- Ib Pedersen, Arbejdernes Frimærkeklub, Odense for

"Frimærkeautomater og rullefrimærker anvendt i Danmark"

- Inger Nielsen, Ringe Frimærkeklub for "Danmark postfærge"
- Anne Siesing, Birkerød Frimærkeklub for "Bornholmske poststempeller, 1851-1940 i uddrag" (junior)
- Niels Gårdhus, Rødning og Omegns Frimærkeklub
- Hans Walther Rusch, Frimærkeklubben Sydvest for "De faste tyske posthuse i Sønderjylland og deres dagstempler i perioden 1874-1920"
- Thomas Moshage, Filastudie for "Censurpost Nordslesvig 1916-18, overvågelseskommisionen 1916-18, militærcensur I Nordslesvig 1914-18"

Det fremgår ikke af kilderne om Niels Gårdhus fik vermeil for "Gram – en sønderjysk hjemstavnsamling" eller "Grænselandets filateli i historisk regi / postal historisk dokumentation".

I litteraturklassen var der vermeil til Forlag for Filateli for bogen "Analyse af præfilateliske breve" og til Forlaget Skilling for bogen "Brotystemplerne". Forlaget for Filateli fik stor sølv for kataloget "Sønderjydske stempeler".

Om lørdagen den 22. april var der fest i Tinghallens Festlokaler.

Der kom godt 2500 besøgende på udstillingen, hvortil der var gratis entre.

Særstempel

Udstillingens logo ses i midten af stemplet, omgivet af datoen. I randen læses "VIBORG / NATIONAL UDSSTILLING". Stemplet blev anvendt hver dag på udstillingen med hver sin dato.

Særkonvolut

Særkonvolutten med udstillingens logo kostede 8 kroner frankeret og afstemplet.

Helsag

Helsagen med Viborgs postbude, der rykker ud, kostede 10 kroner på Viborgs Postkontor. Ønskede man den tilsendt kostede det 5 kroner i porto. Frimærkeværdien var 3,20 kroner.

Program, handler- og udstillerliste

Hæftet, der er på 16 sider, indeholder ud over programmet, handler- og udstillerfortegnelse og plan over udstillingen en artikel "Kongehyldninger", skrevet af Bent Aagard.

NATIONAL FRIMÆRKEUDSTILLING

TINGHALLEN
VIBORG

PROGRAM * HANDLER- OG
UDSTILLERFORTEGNELSE

DANMARKS FILATELIST FORBUND
VIBORG FILATELIST KLUB

Katalog

Kataloget, der er på 84 sider, kostede 35 kroner plus porto. Det indeholder følgende artikler:

- "Viborg Filatelistklub" af Bestyrelsen
- "Om at samle stempeler og la' være" af Niels Klottrup
- "Motivsamlings monteringen" af YT. Bøcher, formand for De Danske Motivsamlere (DDM)
- "Viborgs 1. og 2. banegård" af Bendt V. Mikkelsen
- "Lidt om samle 'Moderne Posthistorie'" af Anker Blaabjerg

- "Kina 1932-1945 Træk af posthistorien i historisk lys" af K. E. Engelstoft
- "Buzonesnumrados Kassebrev (stempler) fra Buenos Aires og Argentina" af Bent Erik Jensen, Esbjerg
- "Danmarks tofarvede frimærker" af Børge Schäffer, Viborg
- "Blandingsfrankaturerne i Plebescit Slesvig" af John Sørensen, Hjortshøj
- "Hvorfor perforere frimærker? Hvordan kan man samle?" af John Møller, Dansk Perfin Samlerklub (DPS)
- "Geni eller nummermand i de gamle Kinas post" af Ib Eichner-Larsen, Association internationale des journalistes philatéliques (AIJP)

Jubilæumsudstilling i Albertslund

Sted: Albertslund Bibliotek
Tidsrum: 6. - 13. maj 1989
Arrangør: Frimærkeklubben Forskellig Filateli
Anledning: Klubbens 10 års jubilæum

Klubben, der blev stiftet den 13. maj 1979, fejrede 10-års jubilæet med en propagandaudstilling med deltagelse af medlemmerne. Postmuseet viste også en samling.

Frederikssund får S-tog

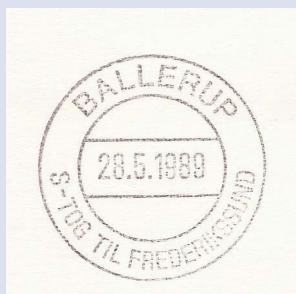
Sted: Bibliotekssalen Frederikssund
Tidsrum: 27. - 28. maj 1989
Arrangør: Frederikssund Postkontor og Frederikssund Philatelistklub
Anledning: Udvidelse af S-togsnettet fra Ballerup til Frederikssund

Der blev vist breve og stempler fra Frederikssund Postkontor, fra Frederikssundsbanens postbureau, fra stationerne langs linjen og postkort fra Frederikssund og omegn.

Særstempel

I midten er der under datoen en tegning af et S-tog og i randen læses "FREDERIKSSUND / - HVOR ELLERS". Stemplet findes både med den 27. og 28. maj 1989. Ballerup Postkontor anvendte et særstempel begge dage.

Særkonvolut

Særkonvolutten, der kostede 8 kroner, har som motiv Frederikssund Trafik Terminal.

Kræmmermarked i Esbjerg

I forbindelse med dette års kræmmermarked, stod Esbjerg Postkontor for en kørsel med kugleposten. Forsendelserne blev udstyret med et privatfremstillet sidestempel med teksten "Befordret med kugleposten".

Befordret med
kugleposten

Der anvendtes en særkonvolut med en tegning af en diligence. Forsendelsen er annulleret med et dagstempel den 3. juni 1989.

Fortsettes...

LANDESAMLINGER

udstykkes og sælges billigt.

258 lande.
Ca. 41.000 forskellige udgaver.
Fra Aden til Øvre Volta.
Kun SEK 3 pr. Michel-€. **Desuden 5-15 pct. rabat ved større køb.**
Forlang lister over de lande du er interesseret i.

K-E Svensson,
P O Hallmans gata 17,
112 69 Stockholm.
e-mail: svenssonkarlerik44@gmail.com

MOTIVER

Arkæologi, berømte personer, biler, blomster, boksning, cykler, dyr, skibe, fisk, sommerfugle, flyvemaskiner, folkedragter, Frimærker på Frimærker samt FN-UPU, fugle, hunde, jul, tog, landkort, katte, kunst, ligemidler, musik, mønter, Nobel, olympiade, religion, krybdyr, ridesport, rumfart, Røde Kors, spejder, sejlsport, svømning, muslinger, sport, teater, uniformer, heraldik o.m.m.

100 forskellige motivgrupper. 41.000 forskellige udgaver. Forlang lister.
Billigt! Kun SEK 3 pr. Michel-€. Desuden 5-15 pct. rabat ved større køb.

K-E Svensson,
P O Hallmans gata 17,
112 69 Stockholm.
e-mail: svenssonkarlerik44@gmail.com

Befordret med
kugleposten

Danstamps

Frimærker fra nær og fjern

Danstamps.dk v/Poul Simonsen
Lautruphøj 5-7, 2750 Ballerup

Tlf: 2023 1045 – E-mail: info@danstamps.dk

www.Danstamps.dk

En rigtig frimærkebutik

Stort udvalg af enkeltmærker sæt og miniark fra Europa og mange oversøiske lande.
Opdaterer flere gange ugentligt.
Besøg butikken eller bestil online.
Hjemmeside: www.nellefrim.dk
Butik: Du er velkommen i butikken på kastanjevej 3b 4200 Slagelse.
Åbningstider 10:30 – 17.
Lørdag 10-13 (1. i måneden)
Mandag lukket. Tlf. 35375300.
Mail@nellefrim.dk

Færøske frimærker

Sepac 2025 Arkitektur

Det flotte rådhus i Eysturkommune er bygget som en bro over en å, hvor taget fungerer som gangsti. Det blev indviet i december 2017 og er tegnet af Ósbjörn Jacobsen Arkitektar – en del af Henning Larsen Architects. Foto: Nic Lehoux.

EUROPA 2025 Arkæologiske fund

Arkæologiske undersøgelser på Færøerne viser, at den første nordiske bosættelse begyndte i det 8. århundrede. Frimærkerne forestiller et skakbræt fra vikingetiden samt en nipsenål fra en vikingegrav. Kunstner: Martin Mörck.

Udgivelse 26.05.2025

Bestil frimærker her: dk.stamps.fo

Posta
FAROE ISLANDS

dk.stamps.fo
Tel. +298 346200
stamps@posta.fo

@FaroelandsStamps
 @faroelandsstamps
 @FaroeseStamps

Posta Færøerne – kendt for sine unikke, flotte og kreative frimærker, som har opnået anerkendelse i hele verden.

Frimærkeauktion

15. juni 2025 kl. 15.00

Eftersyn i Brøndby 12. og 13. juni

Begge dage kl. 10.00–16.00

Kommende temaauktioner i 2025:

Søndag 15. juni 2025 kl. 15.00 | Indleveringsfrist 16. maj 2025

Alle auktioner afvikles online. Netop nu søger vi indleveringer til auktionerne. Har du filatelistisk materiale, som du overvejer at sælge, så tøv ikke med at kontakte os. Vi dækker hele landet. Skriv eller ring til: Preben Raahauge telefon +45 2041 9883 mail prr@lauritz.com. Vi ser frem til at høre fra dig!

Lauritz.Com

Midtager 13 | 2605 Brøndby

Tysklandsgrupper

KIAUTSCHOU

Af Willy Schwaner

Når man taler om tysk udlandspost i Kina bør man samtidig medtage forpagtningsområdet Kiautschou.

Forpagtningsområdet

Som handelen med Kina blev åbnet op, ønskede tyskerne et fast støttepunkt i en kinesisk havn, som andre stormagter allerede havde. Tyskerne var i 1860'erne blevet interesseret i Schantung provinsen. Der var et stort opland med gode handelsmuligheder, og området var rigt på kul. Som forsyningsbase for deres krigsskibe, havde Tyskland også behov for et støttepunkt i Stillehavsområdet. Forhandlinger om en aftale mellem Kina og Tyskland var påbegyndt, men trak ud.

I november 1897 fik tyskerne en undskyldning for at besætte området efter mordet på 2 tyske missionærer. Missionen var under beskyttelse af den tyske kejser. Den 14. november 1897 landsattes tyske tropper i Kiautschou bugten. Den ansvarlige kinesiske general valgte at modtage tyskerne med et æresregiment, så det kom ikke til krigshandlinger. Herefter fulgte forhandlinger og en 99-årig forpagtningsaftale blev indgået 6. marts 1898.

Forpagtningsområdet omfattede 2 områder. Det egentlige "Deutsches Pagtgebiet" og en neutral zone "Kiautschou Hinterland". Forpagtningsområdet omfattede de 2 halvøer ved indsejlingen til bugten, byen Tsintanfort (fra juni 1900 Tsingtau) med opland, kysten rundt bugten op til højvandsgrænsen samt øerne i bugten og ud for indsejlingen til bugten. Et landområde på ca. 550 kvadratkilometer, samt havområde på samme areal. Der blev etableret en neutral zone i en om-

kreds på 50 kilometer fra forpagtningsgrænsen. Ingen kinesiske tropper måtte stationeres i den neutrale zone.

Tyskerne fik også konsignation til at anlægge en jernbane fra forpagtningsområdet gennem den neutrale zone og ind til provinshovedstad Tsinanfu i Schantung. Jernbanen fik en længde på 406 kilometer. Jernbanen blev lagt, så Kiautschou kunne forsynes med kul fra minerne i Weihsien. Jernbanen fik nogle små sidebaner for at nå til kulminerne.

Byen Kiautschou, som har lagt navn til området, lå i den neutrale zone. Hovedbyen i forpagtningsområdet var Tsingtau. Det var her "hovedpostkontoret" for Kiautschou lå.

Forløbere

Den 26. januar 1898 ankom skib fra Tyskland, som medbragte personale og materiale til etablering af et postagentur i Tsingtau.

De medbragte frimærker omfattede de nye overtryk udgaver med China i diagonalt 45 grader på Reichs post udgaven fra 1889. Udgiften blev taget i brug samme dag og kom således til anvendelse før hovedkontoret i Shanghai, der solgte frimærkerne fra marts 1889. Værdierne var 5, 10, 20, 25 og 50 pfennig. 3 pfennig værdien blev ikke solgt i Kiautschou, men kunne selvfølgelig bruges. Der er farvenuancer for 10 og 25 pfennig. I december 1898 udkom udgiften med China i 56 grader diagonalt overtryk. Alle 6 værdier blev solgt fra postagenturet i Kiautschou. Der er farvenuance for værdierne 3, 10 og 25 pfennig.

10 pf. stemplet 26/1 98 med TSINTANFORT MARINE-FELDPOST.
10 pf. overtryk China i 45 grader med stempler TSINTAU CHINA (prøvet) og 20 pf. TSINTAU KIAUTSCHOU (prøvet) samt 3 pf. China i 56 grader stemplet 10/4 00

Der er også anvendt tyske frimærker uden overtryk. De anvendte værdier er fra Krone/Adler udgiften 1889. Værdierne er 3, 5, 10, 20, 25 og 50 pfennig. Der er farvenuance i værdierne 3, 10 og 25 pfennig. Krone/Adler udgiften var ikke en del af den "pakke" der ankom 26. januar 1898 og blev på intet tidspunkt sat til salg i Kiautschou. De kom antagelig fra posthuset i Shanghai eller blev medbragt af tilreisende. Der er ikke mange stemplede frimærker af Krone/Adler 1889 udgiften.

2 mark frimærket var officielt til salg fra starten af postagenturet i Tsingtau.

Under forløberperiode blev der anvendt barfrankering i begrænset omfang.

Forløberperioden går til 7. juli 1900, hvor 1. provisoriet Tsingtau udkom.

”Schutzgebiet”

Den 27. april 1898 blev pagtområdet erklæret for ”Kaiserlichen Schutzgebiet”. Med den nye status blev området et selvstændigt postområde som øvrige tyske kolonier. Postområdet var dog fortsat frem til 1914 administrativt underlagt Shanghai, som var øverste tyske postmyndighed i Kina.

Frimærker stemplet 26. januar 1898 til 9. maj 1900 er således både en del af tysk udenrigspost i Kina og forløbere for Kiautschou.

Stempel TSINGTAU CHINA 7/9 98. Medløber Kina og forløber Kiautschou.

1. Tsingtau-udgave

9. maj 1900 udkom et provisorium ved postagenturet i Tsingtau. Det var ikke en officiel planlagt udgave for Kiautschou, men en nødhjælpsudgave. Det er tysk posthistorie da det er første tyske provisorium.

I april 1900 var der ankommet 1.000 soldater til Tsingtau. De skulle alle sende postkort hjem til familie og venner. Taksten var 5 pfennig for et postkort til Tyskland. Beholdning af 5 pfennig blev hurtigt udsolgt. Hovedpostkontoret i Shanghai kunne ikke levere, så den lokale postansvarlige lod derfor 10 pfennig frimærker overtrykke med ”5 Pfg.” (med g). Oplaget var omkring 50.000 frimærker hvor 70% var på China 56 grader diagonal (Mi.Nr. 1 romertal II) og 30% på China 45 grader diagonal (Mi.Nr. 1 romertal I).

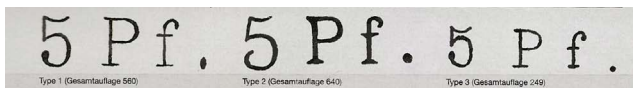
45 grader nr. 1 I og 56 grader nr. 1 II (prøvet)

Overtrykket blev foretaget i Missionstrykkeri i Tsingtau. Missionstrykkeriet var et lille trykkeri med begrænset materiale. Det var kun muligt at få tal og bogstaver til kliche med på 50 frimærker. Og kun ved at anvendelse af forskellige bogstaver og taltyper i klicheen. Arkene med 100 frimærker måtte således 2 gange gennem trykpressen. Frimærket kan opdeles i 6 hovedtyper og yderligere undertyper for 3 af hovedtyperne. Kun 3 hovedtyper er vist i Michel specialkataloget. Ved udgivelsen blev frimærkerne tillige forsynet med blyantsstreg over den oprindelige værdi. Stregen kan også opdeles i typer. Udgivelsen har katalognummer 1.

I tiden 29. juni til det næste provisorier udkom 19. juli blev der anvendt barfrankering på indenrigsbreve.

2. Tsingtau-udgave

Den 19. juli 1900 udkom en ny udgave 5 pfennig overtryk på 10 pfennig udgaven. Overtrykket var denne gang ”5 Pf.” (uden g) og kun foretaget på diagonaludgaven i 45 grader (Mi. Nr. 1 romertal I). Igen kan overtrykket opdeles i hovedtyper med undertyper. Der skulle findes 17 forskellige udgaver.

Igen blev overtrykket foretaget i Missionstrykkeriet. Oplaget var på 2.000 frimærker. Heraf blev 1.800 solgt i Tsingtau. Der var begrænsning på hvor mange hver enkelt måtte købe. De sidste 200 er solgt ved postagenturet i Tuputur.

Overtrykket er igen foregået ved, at arkene med 100 frimærker er kørt gennem trykpressen 2 gange. Ved 2. udgave må manglen på materiale have været større end ved 1. udgaven. Bogstaver og tal er samme som i 1 udgaven, men tallet 5 i den nederste trykrække (række 5 og 10 i arket) er udskiftet med mindre typer. Alle øvre halvdele af arkene er trykt først. Ved trykning af den nedre halvdel har det under trykkeprocessen været nødvendigt at udskifte 3 positioner med nye tal og man har valgt lidt større typer.

Udgaven har resulteret i 3 hovednumre i Michel kataloget. Nr. 2, 3 og 4.

Nr. 2 er frimærket med den nye værdi 5 Pf.

Nr. 3 er frimærket med den nye værdi 5 Pf. med et håndstempel overtryk 5.

Det lille 5 tal i række 5 og 10 var næsten umulig at se da det lå oven på det sorte China overtryk. For at fremhæve værdien blev der fremstillet et håndstempel med et større 5 tal. Stemplet blev placeret enten på frimærkets oprindelige værdi på 10 eller det trykte 5 tal.

Nr. 4 er frimærket med den nye værdi 5 Pf. med endnu et håndstempel overtryk 5 Pf.

Her er 5 tallet en anelse større end i nr. 3 og med tilføjelsen Pf. Det er nogle af de mest søgte kolonifrimærker. Og næppe nogle frimærker de fleste af os får. Der er mange forfalskninger.

Medløbere

3 pf. medløbere fra 1901. (Brevstykke prøvet). Tysk Germania frimærke med tydeligt stempel fra Kiautschou og datoen 31/12 02.

De 2 serier med diagonalt overtryk 45 og 56 grader samt Krone/Adler udgaven 1889 var gyldige til 31. december 1901 og er medløbere i tiden 9. maj 1900 til udløbsdatoen.

Der var mangel på frimærker i de år, så man så lidt stort på, om frimærker var gyldige, så brugen af de 3 serie fandt fortsat sted i 1902.

Endelige frimærker for området

I januar 1901 udkom de første endelige frimærker med landnavnet Kiautschou. Som i koloniområderne var motivet kejser-yachten Hohenzollern, og der udkom 13 værdier. Pfennig værdierne i bogtryk og markværdierne i stålстик. 3, 5, 10 og 20 pfennig på hvidt papir. 25, 30, 40, 50, og 80 pfennig på farvet papir. 1, 1 ½ og 2 ½ dollar udgaverne udkom med takningshuller 26:17. På pfennig og mark udgaverne, og kun dem, står landnavnet flere gange på nedre arkrand.

Serien blev i april 1901 anvendt som nødhjælpsudgave i Peking (se Kina).

1901 udgaven i pfennig og mark. 13 værdier i serien.

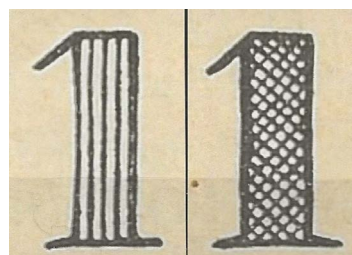
Hohenzollern udgaven udkom igen 1. oktober 1905. Værdiangivelsen var i mexicanske cent og dollar. De nye frimærker var en følge af den tysk-kinesiske postaftale. Serien omfattede kun 10 værdier og frimærkerne er uden vandmærke.

Et par uger efter i oktober 1905, og som 1. oktober udgaven blev opbrugt, udkom de samme 10 frimærker, trykt på papir med vandmærke 1 – ruder. Kiautschou er et af de få steder hvor alle højværdier (1/2 til 2 ½ dollar) med vandmærke er kommet til anvendelse.

Udgaven der udkom fra ultimo oktober 1905 og fremefter med vandmærke. 10 værdier i serien i cent og mexicanske dollar.

For de fleste værdier er der farvenuancer.

Der er 2 graveringstyper af 1 dollar værdien. Både uden og med vandmærke. Den ene udgave er med lodrette linjer i skraveringen af 1 tallet, medens den anden er med 2 krydsende skrå linjer i tallet.

Frimærker i pfennig og mark var gyldige til 31. december 1905.

Mexicanske dollar og cent

Valutabetegnelsen mexicanske dollar og cent kan undre når det er Kina. Mexicanske dollar eller "spanske dollar" var verdens første globale valuta. Mønten er brugt fra 1500-tallet og til begyndelsen af 1900-tallet. Mønten var slået med sølv fra de spanske kolonier i Sydamerika og Filippinerne.

Den mexicanske dollar blev anvendt i handelen mellem landene i Nord- og Sydamerika, og de asiatiske lande langs Stillehavet. I Kina blev valutaen anvendt mellem kinesere og udlændinge og mellem udlændinge.

Værdien af den mexicanske dollar afhang af prisudviklingen på sølv, så kursen blev værdiansat på daglig basis. Det tyske postvæsen anvendte en kurs på 1 mexicansk dollar lig 2 mark. Denne kurs gav tyskerne kurstab da sølvprisen lå lavere end 2 mark. Kurstabet blev opvejet ved at der blev opkrævet et beløb i kinesisk valuta der svarede til kurstabet.

Jernbanepost

Schantung jernbanen løb 406 kilometer fra Tsingtau til Tsinanfu. Byggeriet var opdelt i 4 afsnit. Ved åbningen af hvert afsnit blev der oprettet jernbanepost på den nye længere strækning. Der blev udgivet nyt jernbanestempel med bynavne på strækningen. Det gamle stempel udgik samtidig.

BP 4

Stemplet kunne skifte indstilling til Tog 1 eller 2. Stempelnummeret angav om det var fra (1) eller til (2) Tsingtau.

Skibspost

Fra 1898 var der fast tysk skibsrute fra Schanghai i syd til Tientsin i nord og omvendt. Fra oktober 1910 anløb dampen Tsingtau. Herefter er det muligt at finde Kiautschou frimærker stemplet med 3 typer skibsstempler anvendt på ruten. Herudover er der 2 stempler for Ostasiatische linie som er anvendt på frimærker fra Kiautschou.

Efterkrigstids tryk

Efter våbenstilstanden udkom der genoptryk i 1918 og 1919 for kolonierne. Udgaverne udkom for at give indtægt til postvæsenet. For Kiautschou var det værdierne 5 og 20 pfennig samt 1, 1 ½ og 2 ½ dollar fra Hohenzollern udgaven med vandmærke der blev genoptrykt. Udgaven fra 1918 har takningshuller 26:17 medens 1919 udgaven har 25:17. Begge oplag er i den ringere krigsudgave. Frimærkerne kom aldrig til anvendelse.

Helsager

Postvæsenets udgivelse af helsager har samme rækkefølge som udgivelsen af frimærker.

Tyske helsager blev brugt som forløbere i 1898 og 1899. Der var i alt 6 udgaver. Tyske udgaver uden overtryk og tyske udgaver med overtryk China. I 1900 udkom der 4 helsager med motiv af Hohenzollern kejseryachten. Hohenzoller motivet gik igen fra 1905 hvor man overgik til cent og dollar. Her udkom 7 helsager. I 1916 og 1919 udkom 4 helsager som aldrig kom til anvendelse i Kiautschou.

Der udkom kun helsager i værdierne 5 og 10 pfennig og 2 og 4 cent. Enkelte med svar del.

Postagentur og posthuse

Allerede fra 1898 var stort set alle posttjenester mulige ved postagenturet i Kiautschou. Postagenturet blev opgraderet til postkontor i juni 1900. Postkontoret beskæftigede til at begynde 1-2 ansatte. I 1912 var antallet 12.

Der blev yderligere etableret 9 poststeder i pagtområdet. De fleste blev varetaget af lokale erhvervsdrivende og tilbød begrænsede posttjenester.

Der var 2 postagenturer i den neutrale zone. De lå i Kiautschou og Kaumi. Begge etableret som feltpostkontorer under Boxeropstanden. De blev nedlagt i 1905/06 efter kinesisk pres i forbindelse med postaftalen i 1905. De var underlagt tysk post i Kina.

Beliggenhed samt åbnings- og nedlukningsdatoer for postkontorer og postagenturer fremgår af bilag 1.

Fra 1. juli 1899 var der også kejserlig kinesisk postkontor i Kiautschou. Kontoret skulle ekspedere post der ikke naturligt passede til de tyske postruter. I virkeligheden var det en konkurrent til det tyske postvæsen i Kiautschou. Der var også kinesisk jernbanepost til/fra Kiautschou.

Posttakster

Ved etableringen 26. januar 1898 gjaldt der udenrigstakst for alle forsendelser fra den tyske post i Kina inklusive forsendelser til Tyskland.

Ved ændring af Kiautschou til Schutzgebiet ændredes posttaksterne. Fra 1. maj 1899 blev der indført kolonitakst mellem Kiautschou og Tyskland samt til tyske kolonier. Taksten for postkort blev reduceret fra 10 til 5 pfennig, og brev 1. vægtsklasse fra 20 til 10 pfennig. Lokalporto blev indført samtidig med kolonitaksten, og udgjorde 5 pfennig for et brev indtil 250 gram.

I 1905 var taksten 2 cent for postkort og 4 cent for 1. vægtklasse breve.

De 2 postkontorer i den neutrale zone var del af den tyske Kina post, og her gjaldt taksterne for tysk post i Kina, og ikke kolonitakster som i Kiautschou.

Der gjaldt tysk indenrigstakst mellem de tyske postkontorer i Kina herunder Kiautschou. Med postaftalen i 1905 blev taksten ændret så den svarede til den kinesiske indenrigstakst.

Dobbelt frankering

Kina var forhånds godkendt af UPU, men først med virkning fra 1. september 1914. Det kinesiske postvæsen var derfor tvunget til at indgå aftaler de med udenlandske postvæsen ved forsendelser til udlandet. Forsendelser fra Kina skulle forsynes med kinesiske frimærker efter gældende landetakst til de tyske postkontorer, hvor der blev påsat tyske frimærker der dækkede udlandsportoen. Havde afsenderen tyske frimærker kunne disse påsættes inden indlevering til det kinesiske postvæsen. Hvert postvæsen stemplede sine frimærker. Ordningen mellem Kina og Tyskland fungerede til postaftalen i 1905. De fleste 2 nationers frankering fra/til Kiautschou skulle være filatelistiske forsendelser.

Stempler

Sammen med de første frimærker (26. januar 1898) ankom annulleringsstempel. Teksten i stemplet er "TSINTANFORT MARINE-FELDPOST". Efter indgåelse af forpagtningsaftalen 6. marts 1898 blev marine-feldpost delen fjernet 12. marts, og stemplet forsat brugt med kun TSINTANFORT.

Stavning af de kinesiske navne var vanskelige og fejl bidrog til at der hurtigt måtte udarbejdes nye. Efter ændring af det første stempel udkom der 5. maj 1899 et stempel med TSINTAN KIAUTSCHOU og 16. maj med TSINTAU CHINA. I december 1899 kom et stempel hvor man havde lagt sig fast på at navnet var med G – TSINGTAU KIAUTSCHOU.

Der findes 25 stednavne stempler, 8 jernbanepoststempler og 5 skibspoststempler samt nogle sidestempler med tilknytning til Kiautschou. Der er 2 feltpoststempler i den neutrale zone. I forbindelse med bygningen af Schantung jernbanen i Kina, blev der oprettet postagenturer som arbejdet skred frem. Kontorerne var underlagt tysk udenrigspost i Kina.

Postruter

Med anlæggelsen af Den sibiriske Jernbane blev det muligt, at få posten transporteret over land. Indtil da var posten blevet sendt søvejen. Transporten over land var mange dage hurtigere. Tyskland fik mulighed for at sende post med kun egne frimærker via Sibirien fra 1. oktober 1903. Den russisk-japanske krig 1904/05 medførte lukning af jernbanen, og det blev først muligt igen at få sendt posten via Sibirien i 1907.

Brev sendt i december 1909 til Augustenburg på Als. Tydeligt markeret Über Sibirien. Postkort taksten til Tyskland var 2 cent.

Investeringer

Området omkring pagtområdet blev ikke særligt berørt af Boxeropstanden 1900/01. Der var uroligheder omkring Kaumi.

Tyskerne investerede kraftig i byen Tsingtau og forpagtningsområdet. Der blev etableret værft, tørdok, kajanlæg, dæmning omkring industri/flåde havnen. Der blev anlagt en "europæisk" bydel. Infrastrukturen blev generelt kraftigt opgraderet og der blev etableret højere læreanstalter.

I årene 1899 til 1904 anlagde man den 400 kilometer lange Schantung banen fra Tsingtau til Tsinanfu. ¾ dele af jernbanen gik gennem kinesisk område. Anlæggelsen gav anledning til uroligheder, især i begyndelsen. Der var mange eksempler hvor banen blev lagt på privat kinesisk ejet jord, eller man havde købt jorden af personer som reelt ikke ejede denne.

Banen med tyske poststeder. Tsingtau var beliggende i pagtområdet. Kiautschou og Kaumi i den neutrale zone og øvrige i Kina. Bortset fra Tsingtau var alle de andre poststeder underlagt tysk udenrigspost i Kina.

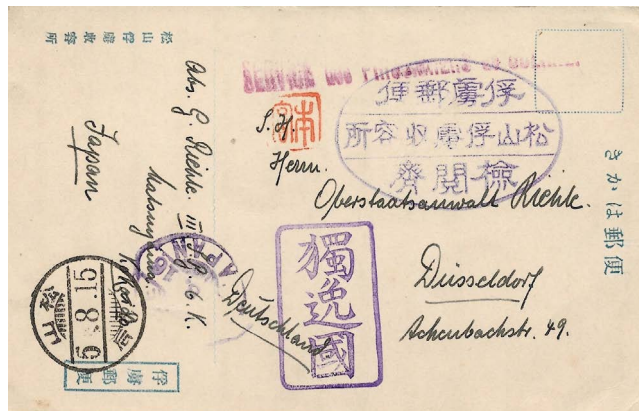
Økonomisk kom pagtområdet aldrig til at give den tyske stat nogen gevinst. Som andre tyske kolonier gav Kiautschou stort underskud. Til gengæld blev Tsingtau betegnet som den bedste by i hele Kina.

Den store krig

Ved udbruddet af 1. verdenskrig angreb japanerne Kiautschou i august 1914. Efter hårde kampe var området indtaget 7. november.

De tyske soldater endte i japansk fangenskab. Der er krigsfangepost fra 1914 til de sidste tropper blev sendt hjem i januar 1920.

Japanerne gav Kiautschou forpagtningsområdet tilbage til Kina i 1923.

Dateret Matsuyama 15. august 1916 (på bagsiden).

Kilder:

Michel. Deutschland-Spezial 2024

Kohl Handbuch

Die Postwertzeichen und Entwertungen der deutschen Postanstalten in den Schutzgebieten

Informationer på internettet

FOR TYSK UDENRIGSPOST – se dette afsnit under Tyskland samleområder

Odder Frimærkehandel

Jørn Jensen - Odder
KØB OG SALG AF FRIMÆRKER

Se vores nye webshop jjo.dk
Opdateres dagligt.

Haydnsvej 2, 4. sal DK - 2450 København SV
Tlf (+45) 36160084 - auktion@vf-auktion.dk

Roskilde Mønt- & Frimærkehandel ApS

Se vores webshop på:
www.roskildeonline.com

Algade 28 • 4000 Roskilde • Tlf. 4636 7419
roskildefrimont@hotmail.com

OVERSIGT OVER POSTSTEDER, ETABLERING og NEDLUKNING SAMT KORT MED PLACERING

26. jan. 1898. Tsintanfort Marine-feldpost. Marine-feldpost fjernet 12. marts og fortsat anvendt som Tsintanfort. Tsintan 30. marts 1898. Tsingtau i juni 1900. Hovedkontor for området. Nedlagt 6. november 1914.

23. juli 1900. Taputur. Nedlagt medio sep. 1914.

27. okt. 1900. Kiautschou. (Neutrale zone). Feldpostkontor fra 26. sep. 1900. Nedlagt 31. dec. 1905.

1. april 1901. Tsangkou. Postindleveringssted. Postagentur 1. maj 1913. Nedlagt 26. sep. 1914.

5. juli 1901. Kaumi (Neutrale zone). Feldpostkontor No. 1 fra 24. nov. 1900. Postagentur fra 5. juli 1901 og postkontor 15. okt. 1901. Nedlagt 31. okt. 1906.

7. dec. 1904. Litsun. Postagentur. Nedlagt medio sep. 1914.

April 1905. Tsingtau-Tapautau. Nedlagt medio sep. 1914.

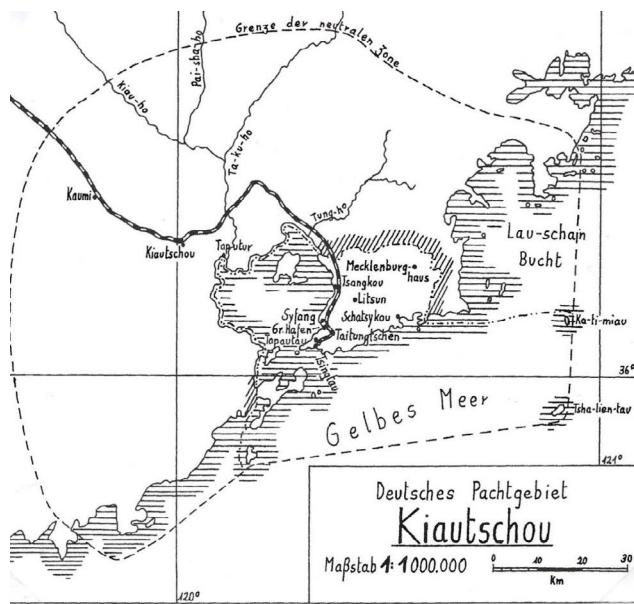
13. sep. 1905. Mecklenburg-haus. Postindleveringssted. Nedlagt 18. sep. 1914.

1. aug. 1906. Syfang. Postagentur. Nedlagt medio sep. 1914.

1. feb. 1908. Schatsykou. Nedlagt medio sep. 1914.

15. jan. 1910. Tsingtau-Gr. Hafen. Nedlagt medio 1914.

1. juli 1911. Taitungtschen. Nedlagt medio sep. 1914.

FRANK BANKE

B

PHILATELISTS

www.fbanke.com
info@fbanke.com
tlf 5186 3777

Dansk Vestindien

3c karmin 1856
med den oprindelige
hvide København
gummiering

Langt det smukkeste
af 3 kendte single
frankeringer
på brevforsendelse

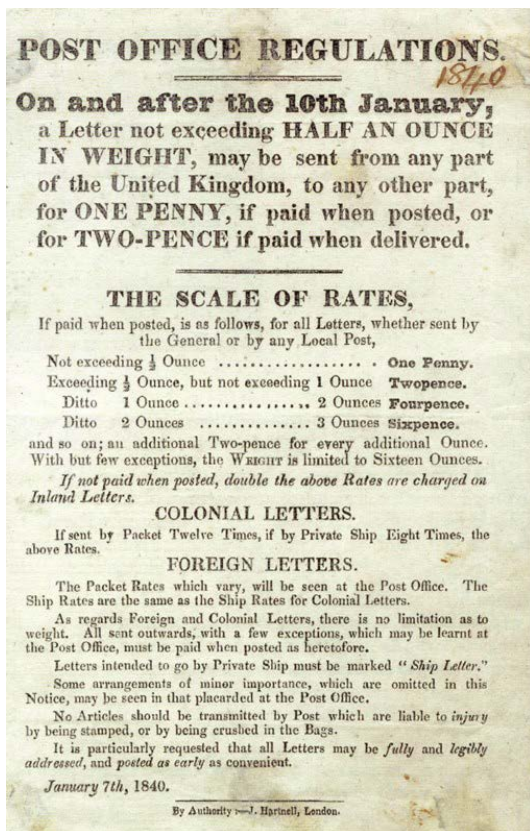
Englandsgruppern

One Penny Black & "V R"

Af Johnny Speich

Samlere af England er alle interesseret i at have "One Penny Black" i deres samling. Mærket er som bekendt det første frimærke (sammen med et blåt 2 Pence mærke) der blev anvendt som betaling for postbefordring af breve. Der blev fremstillet, men ikke udgivet et tjenestefrimærke, hvor motivet var et samme som One Penny Black men hvor de øverste hjørneornamenter var udskiftet med V & R (Victoria Regina). Dette mærke er særdeles sjældent, og handles til meget høje priser..

I 1840 besluttede man endelig i England at forenkle posttaksterne til enhedspriser baseret på vægt, og ikke som hidtil på vægt og afstand. Laveste vægtklasse var ½ ounce (ca. 15 gram) der kostede 1 Penny. Breve indtil 1 Ounce kostede 2 Pence, og så fremdeles, hvilket fremgår af nedenstående meddelelse dateret 7. januar 1840. Der var stadig tale om kontant afregning ved indlevering eller ved modtagelse.

Ill. 1

Mange år tidligere havde man indført stempelmærker, der skulle påsættes en række forskellige dokumenter, og det blev besluttet at fremstille frimærker til postforsendelser, der ligesom stempelmærker blev annulleret og på den måde var en kvittering for, at der var forudbetalt for postforsendelsen. Der blev udskrevet en konkurrence, og der indkom ca. 2.600 forslag, men ingen blev fundet egnede! Nedenfor nogle enkelte eksempler på forslag (ill. 2 – 5). Endelig blev et groft design godkendt af Rowland Hill, motivet var en profil af dronning Victoria.

Ill. 2

Ill. 3

Ill. 4

Ill. 5

Rowland Hill havde oprindeligt besluttet, at frimærkerne skulle være 3/4 tommer kvadratiske, men ændrede dimensionerne til 3/4 tommer brede og 7/8 tommer høje (ca. 19 x 22 mm) for at give plads til skriften i bunden. Ordet "POSTAGE" øverst i designet adskiller det fra et skattemærke, der længe havde været brugt i Storbritannien; "ONE PENNY" nederst viser det forudbetalte beløb for porto af det frankerede brev. Ill. 6

Ill. 6 (solgt 2014 for £ 15.000)

Portrættet af Victoria blev graveret af Charles Heath og hans søn Frederick, baseret på en skitse leveret af Henry Corbould. Corboulds skitse var igen baseret på det kamé-lignende hoved fra 1834 af William Wyon, der blev brugt på en medalje til minde om dronningens besøg i City of London i 1837. Dette portræt af Victoria forblev på britiske frimærker indtil hendes død i 1901. Alle britiske frimærker har stadig et portræt eller en silhuet af monarken et sted på designet. De første frimærker behø-

vede ikke at vise det udstedende land, så der var intet landsnavn på dem. England er fortsat det eneste land i verden, der udelader sit navn på frimærker; monarkens billede betegner England som oprindelsesland.

Portrættets baggrund består af fint graverede snoede linier. De to øverste hjørner har malteserkors med strålende solskiver i midten; bogstaverne i de nederste hjørner viser frimærkets placering på det trykte ark, fra "A A" øverst til venstre til "T L" nederst til højre. Arkene, trykt af Perkins Bacon, bestod af 240 frimærker i 20 rækker med 12 kolonner. Et helt ark kostede 240 pence eller et pund; en række med 12 frimærker kostede en shilling. Som navnet antyder, blev frimærket trykt med sort farve, der findes i forskellige nuancer. Papiret var forsynet med vandmærke 1 – lille krone.

Et 2-pencefrimærke trykt i blå og dækkende taksten op til 1 ounce eller ca. 28 g blev udsendt den 8. maj 1840.

Selvom frimærkerne ikke officielt blev sat til salg før den 6. maj 1840, solgte nogle kontorer, f.eks. i Bath, frimærkerne uofficielt før denne dato. Der findes kuverter poststempellet den 2. maj, og et enkelt eksempel kendes dateret den 1. maj 1840. Alle postkontorer i London havde modtaget de nye frimærker, mens andre postkontorer endnu ikke havde fået leveret de nye mærker, hvilket betød at de fortsatte med at acceptere betaling for porto kontant, indtil de fik leveret frimærkerne.

Ill. 7. 1. dags brev fra Bath 6. maj 1840(solgt 2015 for £ 75.000)

Penny Black blev trykt med 11 plader, men da pladen 1 blev fuldstændig renoveret efter kraftig slitage, anses den generelt for at være to separate plader, 1a og 1b.

Pladen 11 var oprindeligt udelukkende beregnet til trykning af røde frimærker, men et lille antal blev trykt i sort. Disse er sjældne.

Frimærkerne var utakkede, og skulle klippes ud med saks når de blev solgt. Som følge heraf er frimærker med dårligt klippede margener eller ingen margener almindelige. Eksemplarer med fire brede margener er sjældne og indbringer meget høje priser, især hvis de er i perfekt stand.

Penny Black holdt mindre end et år. Det røde annulleringsstempel (Malteserkors) var svært at se på det sorte design, og den røde farve var let at fjerne; begge dele gjorde det muligt at genbruge stemplede frimærker. Annulleringsstempellet eksisterer også i farverne blå, magenta og gul – men er yderst sjældne. I februar 1841 skiftede farven på mærkerne fra sort til rødbrun,

og man begyndte at bruge sort blæk til annullering, hvilket var mere effektivt og vanskeligt at fjerne. Man genbrugte dog stadig frimærker ved at kombinere de ikke-stemplede dele af to frimærker til en ubrugt helhed, så i 1864, som en yderligere sikkerhedsforanstaltning, blev stjernerne i det øverste hjørne på "Penny Red" erstattet af checkbogstaverne i det nederste hjørne i omvendt rækkefølge.

En original trykpresse til Penny Black, "D"-cylinderpressen opfundet af Jacob Perkins og patenteret i 1819, er udstillet på British Library i London. Det samlede oplag var 286.700 ark, indeholdende i alt 68.808.000 frimærker. Mange blev gemt, og i brugt stand er de stadig let tilgængelige for frimærkesamlere. De eneste kendte komplette ark af Penny Black ejes af British Postal Museum.

Ill. 8. Jacob Perkins' trykpresse, som trykte Penny Black og 2d Blue

VR (Victoria Regina) – udgaven

Udover den normale udgave, blev der også forberedt en udgave af One Penny Black der skulle anvendes til officielle forsendelser fra ministerier, skattemyndigheder o.s.v. Udgaven var i samme design, som de mærker publikum kunne købe, men i denne udgave var malteserkorsene i de øverste hjørner blev udskiftet med "V" og "R". Der blev udsendt cirkulære til alle postkontorer sammen med mærket, men inden den planlagte udgivelsesdato blev det besluttet ikke at anvende specielle tje-

nestefrimærker. De berørte ministerier m.v. skulle fremover købe og anvende almindelige mærker, og fik hvert kvartal refunderet omkostningen fra statskassen.

Ill. 9

Pladelayout for dette mærke var det samme som blev brugt til "One Penny Black" og two pence blue, blot blev pladenumre erstattet med bogstavet A..

Ill. 10. Øverste venstre hjørnemærkemed plade angivelse "A".

Der blev fremstillet 3.323 ark, og den 25. januar 1843 blev 3.302 ark destrueret. Af de resterende ark er 13 anvendt til postvæsenets cirkulære, og de resterende 8 ark blev leveret til Rowland Hill, der anvendte dem til at eksperimentere med annulleringsstempler, der skulle forebygge muligheden for at fjerne annulleringsstempler så frimærkerne kunne genanvendes. Det var ikke kun genbrug af mærker hvor stemplet var fjernet der var et problem, folk begyndte at sætte dele af frimærker uden stempel sammen til et helt mærke. Sidstnævnte blev løst ved, at man ved senere udgaver erstattede malteserkorsene med de samme bogstaver som forinden i mærkerne, men blot omvendt. Dette fjernede denne mulighed for at "snyde" Royal Mail.

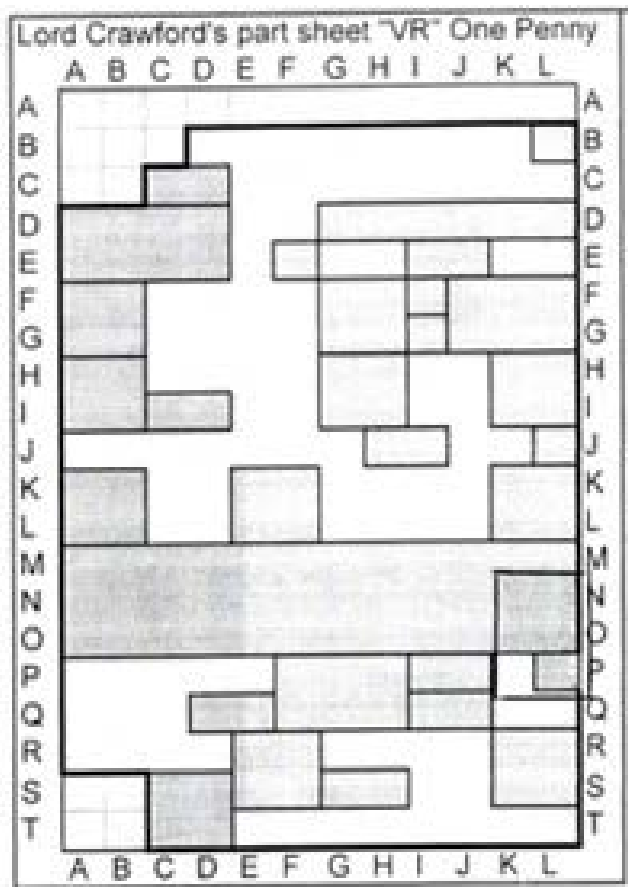
Ill. 11. Trestribe fra et af de 8 ark Rowland Hill anvendte til test af stem-pelfarver. Tekst på bagsiden: 2 mærker er blevet renset (for stempelfarve)

Der findes kun få eksemplarer postalt brugt, og disse stammer sandsynligvis fra postvæsenets cirkulærer. Fire er kendte på breve/omslag, og er blevet klippet ud af forsendelsen. De fleste af de annullerede eksemplarer stammer fra de 8 ark Rowland Hill fik stillet til rådighed, hvor der gennemførtes forsøg med farve til annulleringsstempler der ikke kunne fjernes. Disse forsøg førte til skiftet fra sorte til røde frimærker (sorte stempler kunne bedre ses på de rødbrune mærker).

I 1906 viste Lord Crawford sin samling på udstillingen i Manchester. Crawford havde et par år tidligere på postkontoret i Dublin "fundet" et næsten komplet helark af VR-udgaven. Arket indeholdt 219 mærker ud af de 240 arket bestod af. Crawford solgte arket i 1914 til storsamleren R.B. Sparrow, der solgte det videre til Charles Nissen (en frimærkehandler i London), der splittede arket op i blokke og enkeltmærker.

Ill. 12. Crawford arket

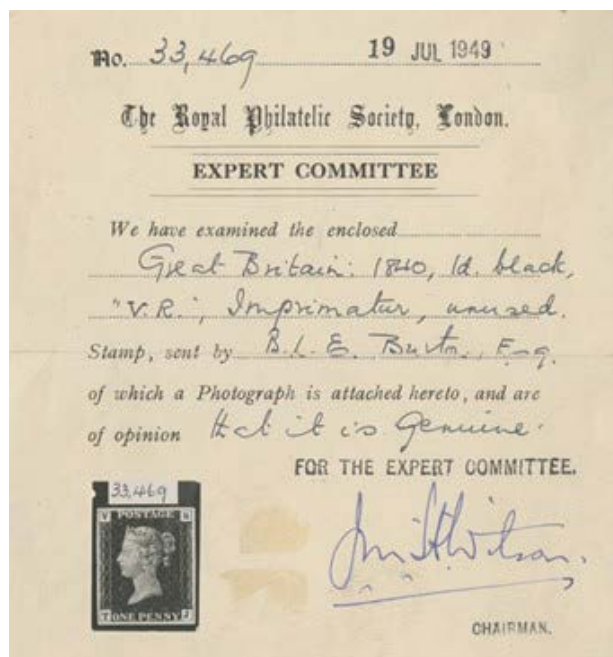

Ill. 13. De grå markeringer viser de mærker der er identificeret efter op-splittningen af arket

Ill. 14. Attest på Pos. "PL" fra Crawford arket. Mærket blev i 1958 solgt af auktionshuset Harpers i New York, i forbindelse med salget af Caspary samlingerne

Ill. 15. Attest af ældre dato på Pos. "TJ" fra Crawford arket.

Ill. 16. Nederste venstre hjørnemærke. Jeg kender ikke oprindelse.

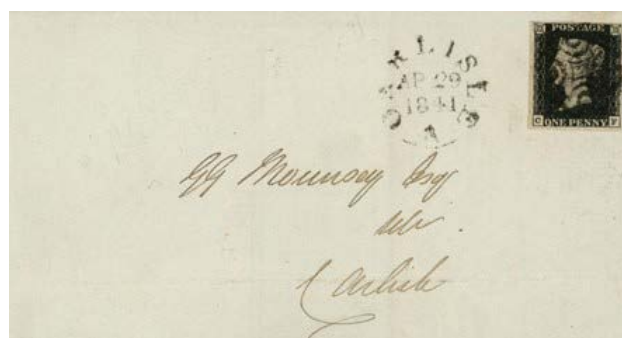
Ill. 17. Venstre rand. Muligvis fra Crawford arket/Solgt hos Corinphila for CHF 73.200 (DKK 510.000)

Der findes kun få eksemplarer brugt til frankering, disse stammer sandsynligvis fra postvæsenets cirkulærer, der som tidligere nævnt blev sendt ud i.f.m. meddelelsen om de nye frimærker. Fire er kendte på omslag; alle klippet ud af deres kuverter.

Nedenfor et par priseksempler på de to udgaver "One Penny Black".

Ill. 18. VR - Ægte brugt sat til salg for £ 22.500

Ill. 19. Brev med "Penny Black" dateret 29. april 1841. Pris: £ 1.200

Forfalskninger

Ja, der er en del af begge udgaver. Den første forfalskning af VR-udgaven blev opdaget i august 1890, da frimærkehandler Morris Giwelb opdagede at han havde købt en forfalskning af Bernhard Assmus i London. Efterfølgende er der kommet mange på markedet af meget svingende kvalitet. Vandmærke mangler som regel og gravuren afslører de fleste. Mit eget eksemplar af VR-udgaven er i en sørgelig forfatning: tyndslidt og bleget, sandsynligvis efter diverse påvirkninger af kemikalier efterfulgt af forsøg på at fjerne stemplet. Nedenfor er par eksempler på forfalskninger (faksimiler).

Ill. 20

Dette var så historien bag de første frimærker i verden. Hvis man tænker lidt over det, er det jo tydeligt, at stort set alle lande har fulgt principperne for fremstilling og anvendelse af frimærker helt frem til slutningen af 30-erne, hvor mange nationer begyndte at betragte frimærkesalg til samlere som en indtægtskilde, uden at der skulle leveres nogen modydelse. Etableringen af UPU sørgede for en forenkling af taksterne og etableringen af et globalt samarbejde for at fremme kommunikation mellem alle lande på kloden. Udgivelse af utroligt mange frimærker i en række lande har sikkert været med til at mindske interessen for at samle, idet det bliver for uoverskueligt (og for dyrt) at samle frimærker fra en række nationer. Men så gør som jeg, stop ved et bestemt årstal eller find et "lukket område", hvor der ikke længere udgives frimærker, eller saml de første 5, 10 eller 20 år af de nationer der opstod efter verdenskrigene eller som en konsekvens af opløsningen af kolonierne.

Af Leif Ørndorf

Efter mange års søgen fandt jeg endelig det postkort, jeg havde savnet mest i min Carl Brisson-samling: Oehlenschlägersgades Skole. Dette var skolen, hvor Carl som dreng måtte gennemgå så mange lidelser.

Jeg fandt postkortet på den seneste Torben Mehl-auktion, hvor jeg fik det til opråbsprisen på 20 kr.

Mvh Leif

Af Flemming Petersen

Det er nu 12 år siden, jeg første gang stødte på et interessant interiør-postkort fra Grønbechs Hotel i Allinge og sikrede mig det til samlingen. 12 år skulle der gå, før jeg endelig fandt det tilhørende facade-postkort. Glæden var stor, da det dukkede op på en udenlandsk netauktion, og jeg endelig kunne fuldende dette lille stykke af gæstgiveriets historie.

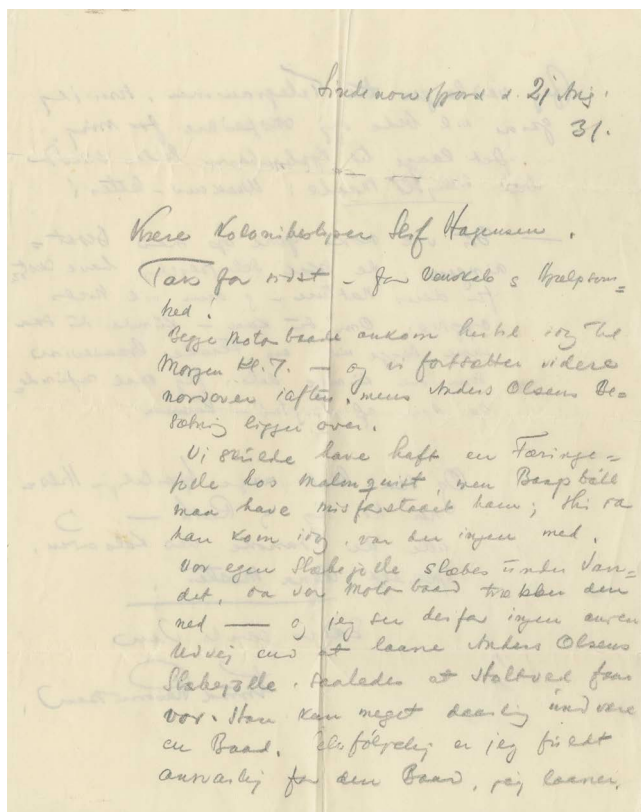

1931. Knud Rasmussen

6. Thule Ekspedition. 2. del

Af Flemming Petersen

1931. 21. august. Knud Rasmussen står nu i orkanens øje i Lindenowfjord, et område der er ved at blive invaderet af norske fangstmænd. Brev fra Knud Rasmussen er sendt med kajakpost til kolonibestyrer Leif Hagensen i Julianehaab. Knud medsender også et par vigtige telegrafbeskeder, der skulle sendes til Danmark. **III. nr. 22.**

Ill. 22 - Thule eksp. Brev fra Knud Rasmussen til Kolonibestyrer Hagensen i Julianehaab. side 1 af 2

1931. For bedre at forstå situationen omkring Knud Rasmussen pludselige rejse og formål kan nævnes, at den attraktive Lindenowfjord blev forladt af danske fangstfolk i 1926.

Østgrønland et ingenmandsland

1924. 10 juli. Østgrønlands-overenskomsten med Norge, gav private firmaer og norske fangstmænd adgang til at etablere sig i de ubenyttede kystområder, samt overtage danske hytter og bopladser, hvis disse blev forladt i mere end 5 år.

Norge betragtede Østgrønland som et ingenmandsland, men accepterede i et specificeret omfang, at tilgodese de indfødte grønlanderes behov for adgang til nødvendige resurser.

Norge havde accepteret at Handels & Misionsstationen i Angmassalik fra 1894, forblev dansk efter retningslinjerne i "Kgl. Placat fra 26. marts 1751".

Placaten omtaler sejlads og monopolhandelen med grønlanderne i de danske kolonier. På dette tidspunkt udstrakte dette sig til 15 mil på hver side af kolonierne, dækkende ca. 7 % af Grønlands samlede areal. **III. nr. 23.**

Ill. 23 - 1751. Placaten der henvises til i Østgrønlands-overenskomsten

I Overenskomsten blev nævnt, at Angmassalik distriktets udstrækning skulle markeres, inkl. evt. grønlandske bopladser mv. Dette blev tilsyneladende aldrig gjort?

Knud Rasmussen var nu udnævnt til dansk myndighedsperson i Angmassalik distriktet, der sydpå efter dansk opfattelse burde strække sig ned til Kap Farvel. Kystlinjen er på 600 km. i lige linje, svarer til en 80 mil grænse. Kystlinjen kunne måske jævnlgt berejses, som det Knud nu gør, men ikke bebos af de få østgrønlandere der findes.

Det ”Almindelige Handels Compagni” havde i 1751, eneretten til Handel i det monopoliserede område.

Kompagniet konstaterede, at en del udenlandske fangstskibe, tuskhandlede med grønlænderne langs kysten, og byttede billige europæiske varer, til eksklusive skind og narhvalstænder mv. Monopolområdet blev derfor udvidet ved ”Placat af 22. april 1758”, og omfattede nu også havområdet indtil 4 mil fra land. Danmark havde i 1930 fået et forvarsel da Norge indlemmede den grønlandske ø Jan Mayen under det norske kongerige, inkl. et stort havområde efter reglerne for sømylegrænser. Ingen lande gjorde indsigelser overfor den norske annektering. **III. nr. 24.**

Ill. 24 - Øen Jan Mayen med videnskabelig station.

Knud Rasmussens rekognosceringsrejse

I Knud Rasmussens foreløbige rapport over den 6. Thuleekspedition, benævnes denne som en **rekognosceringsrejse**, og ikke en ekspedition.

At benytte Thule - ekspeditionens navn, kunne overfor nordmændene signalere, at dette skete på Knuds privat initiativ.

23. august. Knud Rasmussens rejse fortsatte fra Lindenowfjord mod Angmassalik, med stop ved den berygtede bræ ”Puisortoq”, herefter til Ebbas Havn, Tingmiarmiut og med ankomst den 24. august i Skjoldungen, tæt på oasen Dronning Maries Dal. Inden ekspeditionens start fra Julianehaab, havde de modtaget et telegram fra Watkins -Ekspeditionen, der ønskede at samarbejde, da de også havde planer om at sejle fra Angmassalik til Vestgrønland i deres lille motor jolle.

På turen observerede de en lille motorbåd, som de antog var fra Watkins Ekspedition, og de ændrede kurs. Det viste sig at være to nordmænd i færd med at bygge overvintringshuse i de tre nærliggende store fjordkomplekser.

Det var Frammes, Knop og Finn Devol og tre fangstmænd. De fulgtes ad til nordmændenes hus i Dronnings Maries Dal, et vidunderligt smukt og frodigt sted, hvor ekspeditionen opholdt sig en uge tid.

30. august sættes kurs mod Angmassalik, hvor de passerende den norske sælfanger ”Signalhorn”. Der var tre norske fangstmænd ombord, der skulle være landsat i Kangerdlugssuaq fjorden, som de fandt gold og ugæstfri. De søgte derfor sydpå, og slog sig ned i det mere attraktive område, lidt nord for Kap Walløe, tæt ved Lindenowfjord.

1. september ankom ”Dagmar” til Angmassalik, og blev den første motorbåd, der havde klaret turen fra Vestgrønland til Angmassalik på Østgrønland. De fik en varm velkomst.

I 1828-31 lykkedes det søofficeren W. A. Graah, i en skindkonebåd roet af kvinder, at kortlægge en 550 km. lang kyststrækning, der blev navngivet Frederik den VI kyst.

De nåede i løbet af 3 år op til Dannebrog Ø lidt syd for Angmassalik kysten.

I 1883-85 havde Gustav Holm og G.V. Gardes lavet en konebådsekspedition, der nåede helt frem til Angmassalik distriktet. Knud Rasmussen transporterede både post og pakker med ”Dagmar” til Angmassalik, herunder en kostbar ladning bestående af 30.000 stk. synåle. Knud mødte sin gamle ven arkæologassistent Hans Bruun, der overgik til ekspeditionen. Therkel Mathiasen var i gang med sine arkæologiske undersøgelser, med hjælp fra nogle grønlændere, og havde allerede undersøgt over 100 ruinpladser i området.

Hans Bruun havde tidligere deltaget i en amerikansk ekspedition, og efterfølgende som fangstmand i det danske fangstkompani Nanok. Han havde året forinden alene befordret post fra fangstmændene ved Shannon Øen til Scoresbysund, en tur på ca. 1.000 km.

Knud benyttede tiden til at studere eskimoiske traditioner, og skrive den foreløbige beretning om den 6. Thuleekspedition. Grønlænderen Christian der kom fra området blev Knuds ledsager og ven, havde dræbt sin hustru i god mening, og spist hendes hjerte for at forhindre hendes påvirkning for fremtiden.

5. september forlod ”Dagmar” Angmassalik området og påbegyndte turen tilbage mod Julianehaab.

9. september. anløb de bopladsen Umivik, tæt på den bræ hvor Fridtjof Nansen i 1888 påbegyndte sin tur på ski tværs over Grønlands indlandsis. På dette sted ligger et enkelt hus, der bebos af 17 personer.

På bopladsen Patsujuk mødte de en gruppe grønlændere, der var meget tilfredse med deres fangst. De havde i fire dage haft besøg af det norske skib ”Heimen”.

I alt opholdt der sig ca. 100 grønlændere langs østkysten syd for Angmassalik, der er ca. en person pr. 10 km kystlinje.

11. september fortsatte rejsen til Igdularssuit nord for Skjoldungen. Det var nu slut med stille og roligt vejr, så blæst, is og store dønninger tog over. Den store slæbejolle blev fyldt med vand og slynget mod ”Dagmars” agterstav, hvorved motorens skrueaksel blev knækket. Slæbelinjen til kolonien båd ”Anders Olsen endte med at springe, så den lånte båd drev væk. Nødrøret og grønlændernes to medbragte kajaker gik også tabt.

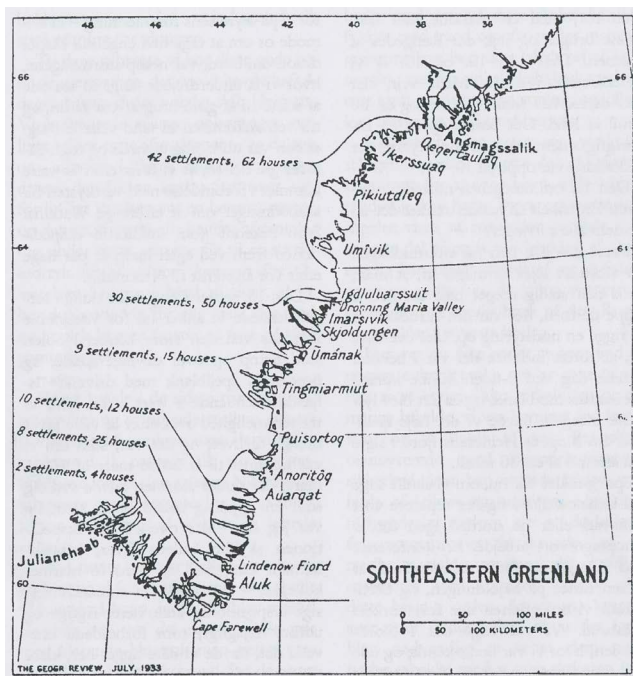
Ved 5tiden lystrede ”Dagmar” ikke længere roret, og det viste sig at rorpinden og den øverste del af roret var brækket af. De var nu allerede ført 25 sømil fra land.

Det sø kyndige mandskab med Kaptajnen Bangs-Bøll i spidsen kom på hårdt arbejde, og forsøgte at styre ved hjælp af både sejl og motor. Men vinden tog til og flænsede sejlet. I de efterfølgende 3 dage lå båden underdrejet og blev ført 125 sømil sydover, hvorefter de befandt sig ca. 80 sømil fra land.

Mandskabet øsede vand ud af båden dag og nat.

6. Thule Ekspedition

13. Sept. Stormen begyndte at løjede så meget af, at skruelakslen kunne frigøres og en nødstyring etableres. Ved 5tiden påbegyndte sejladsen mod land. Næste morgen kunne Mogens Heinesens fjord stedfæstes i en afstand af ca. 30 sømil. De valgte at sætte kursen mod Skjoldungen. Ekspeditionen tilrettede et rutekort på deres rejse, et kort fra Graahs ekspeditionen der blev ført ajour. Nu var optællingen og navngivningen af nye og gamle bopladser aktuel. . På kortet er vist i alt 101 bopladser, som skulle være med til at sikre dette område som tilhørende Grønland. **Ill nr. 25.**

Ill. 25 - Kort over det berejste område der blev nærmere undersøgt

13. September. Alt på båden var vådt, og bådens radio var sat ud af drift. Nødopkaldene fra vestkysten, med orientering om, at Watkins Ekspedition havde motorhavari og brug for hjælp, blev derfor ikke modtaget.

15. september. "Dagmar" ankommer nu igen til det norske hus i Dronning Maries Dal. Det var lykkedes bådens fører og hans to marine kollegaer, at redde ekspeditionen ud af en meget svær situation. Det blev en festlig dag, hvor også nordmanden Finn Devold kom på besøg. Den anspændte politiske situation blev drøftet, men gav ikke anledning til misstemning. Der blev slappet af ovenpå de store strabadser de havde været igennem.

19. sept. "Dagmar" fortsætter turen sydover, og er kommet fri af storisen.

23. - 28. september lå "Dagmar" igen stormbundet. Det lave lufttryk, der til stadighed befinder sig over Danmarkstrædet mellem Grønland og Island, pisker storme op og gør kysten til et usædvanligt farligt sted at besejle. Juli og august var normalt de mest gunstige for sejlads.

23. september. Folketinget var igen i år repræsenteret på Grønland, her ved pastor Th. Povlsen. Der sendes et søndagsbrev fra Holte til Th. Povlsen adresseret til M/S Disko. Brevet når ikke modtager og returneres med skibet S/S Hans Egede, der ankommer retur den 23. september 1931 til København. **Ill. nr. 26. og 26 a.**

Ill. 26 - Søndagsbrev adresseret til M/S diskø

Ill. 26a - Bagside med transitstempel.

30. september. Brev fra inspektionsskibet "Fylla", der også lå i området. Afsender er Kaptajn løjtnant R. Steen Steensen, og brevet er adresseret til hans hustru. Brevet er skrevet 30. september, men først postet som skibspost i Reykjavik 6 dage efter, den 5. oktober 1931. For skibspost kan benyttes både danske og Islandske frimærker. Dette er samtidig med Knud Rasmussens ankomst tilbage til Nanortalik. **Ill. nr. 27. og 27a**

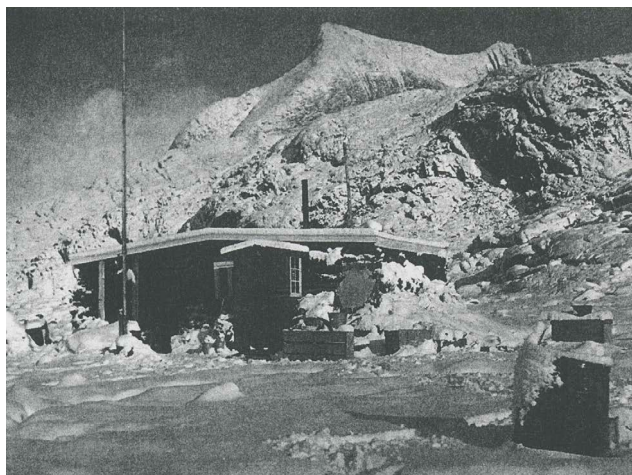
1. oktober blev eksp. medlemmerne i Lindenowfjord samlet op. I fjorden lå der også en efterladt dansk fangsthytte fra 1925, der blev forladt efter 2 år. Den danske fangstmand og forfatter Peter Tutein, kendt fra skibet Teddys forlis, havde overvintret i dette hus. **Ill. nr. 28.**

Ill. 27 - Skibsbrev fra "Fylla" postet i Reykjavik

Ill. 27a - Brevbagside med afsender og som skibsbrev.

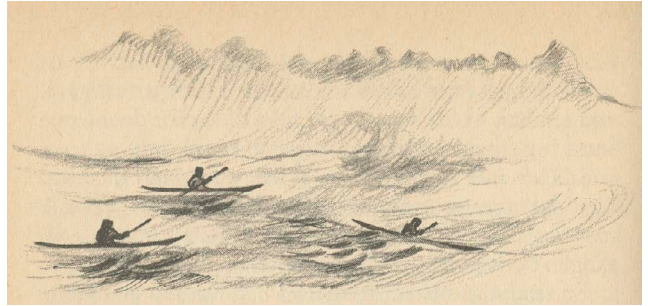

Ill. 28 - Fangsthytte fra Lindenowfjord. Foto Emil Rasmussen

1931. Jens Rosings tegning med eskimoområdets mest dristige kajakmænd fra Kap Farvel egnen. Tegning er fra Kaj Birket-Smiths bog "SAGA om Knud Rasmussen", og illustrerer mødet med disse 3 kajakmænd der blev observeret under 6. Thule Ekspedition. **Ill. nr. 29.**

2. oktober ankommer ekspeditionen til udstedet Augpilagtoq, der er det yderste udsted i Julianehaab distrikt ca. 50 km syd for Nanortalik.

Knud vælger nu af specielle årsager, at afslutte sin officielle foreløbige rapport fra 6. Thule ekspeditionen. Årsagen til dette

Ill. 29 - Tegning af Jens Rosing

findes i lægen Kai Ludvigssens dagbogsnotater, og Knuds næste brev til kolonibestyrer Leif Hagensen i Julianehaab.

Fra Nanortalik (Læge Kai Ludvigssens dagbog)

5. oktober kl. 11:00 ankommer ekspeditionens båd "Apartok" tilbage til Nanortalik fra Lindenowfjord, men uden arkæolog Holtved, der i stedet var taget med "Dagmar".

5. oktober kl. 12:00 ankommer "Dagmar" til Nanortalik med Knud, Bangs-Bøll, Svend, Vittrup-Hansen, Holtved, Johannes, Lauritz og en tidligere millionær Hans Bruun.

Knud fortæller, at de har haft en vidunderlig tur til Angmassalik, men en forfærdelig tur tilbage. Ved Umnivik var de kommet ud for en orkan, der havde drevet båden 120 sømil til havs mod Island.

Knud sagde, at han aldrig før havde været så sikker på døden som på denne tur. Slæbejollen rev sig løs og tovet vikled sig ind i skruen og gik i stå. Dernæst det forfærdelige, at roret rev sig løs, og da vi forsøgte at sætte sejl, sprang de som glas i orkanen.

Informationer:

6. Thule Ekspedition blev filmet og kan findes på nettet. Watkins- og Wegener ekspeditioners ankomst til København, og efterfølgende private arrangement hos Knud Rasmussen, er ligeledes filmet og kan findes på nettet.

Knud Rasmussens foreløbige rapport lå hengemt på det Kgl. bibliotek, og fundet og publiceret af Regitze Margrethe Søby. Kan findes på nettet.

Niels Fenger Grønlands Aladdin. Knud Rasmussen Breve, postkort, billeder mv. hvor der ikke er angivet fotograf mv. er fra egen samling

Ekspeditionens resultater:

Registrering af 101 bopladser nye og gamle.

Fund af ca. 2.000 museumsgenstande.

På 18 stationer blev der foretaget bestemmelser af den magnetiske misvisning, dette sker så året før det internationale Polarår i 1932.

Foto og filmoptagelser.

Eskimoisk erhvervskultur og folkløse.

Botanik og Zoologiske indsamlinger, herunder fiskeriet.

Kartografi. Udført under kaptajn Bangsbølls ledelse.

Skjoldungen området er opmålt.

Fortsættes ...

A/S Det Østbornholmske Dampskibsselskab.

Særlige postale regler for skibspost.

Af Flemming Petersen

Bornholmsk skibspost har igennem mange år været et yndet samleområde, og ikke mindst blandt det store antal tyske turister, har interessen været stor. De tyske samlere af bornholmsk posthistorie, er typisk meget grundige, og de har efterladt en del værdifulde oplysninger til glæde for nuværende og kommende samlere.

Denne omtale vil vise kendetegn på post befordret med "Det Østbornholmske Dampskibsselskab" primært imellem Bornholm og København. Principperne for skibspost er fastlagt i Verdens Post Unionen (UPU) og ens i alle medlemslandene. Illustrationerne i denne artikel er fra en periode, hvor der er et stort udbud af materiale, der ligger og venter på at blive undersøgt nærmere.

Indledning

Den organiserede bornholmske skibsfart begyndte i midten af det 18. århundrede, og blev i 1866 samlet under selskabet kendt som "66" bådene. Skibene sejlede imellem Rønne og København, enten direkte eller via anløb af Simrishamn og Ystad. I starten blev der kun sejlet med de store skibe i sommerperioden, men sejlsæsonen blev gradvist udvidet til helårssejlsads. Dette skete i takt med, at skibene blev større og stærkere, så de kunne klare Østersøens barske udfordringer med storme og havis, og ikke mindst kunne de nu forsikres.

Transporten imellem havnebyerne på Bornholm foregik primært med skibe, og turisthotellerne skød hurtigt op på nordlandet og på områder med en særlig udsøgt natur, eller badestrand. Dengang var Rønne et sted man som besøgende ankom til, og herfra drog man videre ud på øen til den ønskede destination. Dette forhold er næsten det samme turisterne oplever i dag.

Skulle man fra Rønne til Hammershus, kunne få passagerer ad gangen benytte en uopvarmede postdiligence, med ophold på den Kgl. privilegerede "Klemensker Kro". Det var dårlige jordveje og op ad bakke måtte man stå af og hjælpe hestene ved at skubbe bag på vognen. Ikke en situation der kunne generere turistindtægter i det omfang de nye hoteller lagde op til.

Tyske turister ankom til deres destinationer i egne skibe, og en/ todags turister kunne besigtige Bornholm kyst udefra, og havde dispensation til at gå i land uden at vise pas.

1876. A/S Det Østbornholmske Dampskibsselskab blev stiftet med hjemsted i Nexø. "Østbornholmeren" skulle bevare sin andel af vare-, persontransport og turisme, men nu i direkte konkurrence med "66" selskabet. En af turistattraktionerne var

når det levende kvæg skulle ombord på deres første rejse. Der blev solgt aktier til forretningsfolkene i de berørte byer, men også til interesserede svenskere i Ystad og Simrishamn. Der var nu et incitament til at aktionærerne i de berørte byer ville benytte deres egne skibe. Denne artikel vil fokusere på hovedruten imellem Bornholm og København.

1954. Sommerfartplanen for "Østbornholmeren" er et godt eksempel på konkurrencen. Der omtales både rutefart og udflugter langs den bornholmske kyst. Sejlruterne vises på kortet over Bornholm, suppleret med de røde rutebileruter. Var mand i Nexø og skulle til København kunne sejlturen rundt om øen til Hasle undgås, ved at benytte bussen gratis. Rutebilernes kørsel var tilpasset efter skibenes ankomst, og bringer hurtigt passagererne til og fra de mest attraktive turistmål. **III nr. 1.**

Ill. nr. 1. del af fartplan fra Østbornholmeren. med sejl- og busruter indtegnet.

1954. Sommerfartplanen viser den hårde konkurrence om fragt, passagerer og turister. De rejsende oplyses om, at der sejles "direkte til feriebyerne", (omvejen omkring Rønne spares). Den benyttede rejse er ligeledes kortere, da der sejles igennem Falsterbo Kanalen. Der vises også reklame på kuffertmærkerne fra de enkelte byer der anløbes.

Rederiets skibe kan kendes på den røde stjerne på skibets stævn og på skorstenen. **III. nr. 2.**

Ill. nr. 2. 1954. Sommerfartplan fra Østbornholmeren.

1954. Fartplanen er for skibet m/s Nordbornholm, der viser afgangene fra København, med ankomst i Hasle kl. 06:00 mandag og onsdag. Fredag, lørdag og søndag blev der sejlet fra København med ankomst i Allinge kl. 06:00 og videre til Gudhjem med ankomst 07:45.

Kystvejen imellem Allinge og Rø blev indviet 3. juni 1938, men det sidste stykke helt til Gudhjem krævede nogle større anlægsarbejder/brobyggerier og kunne først indvies i 1957. **Ill. nr. 3.**

m/s „Nordbornholm“ 14. juni-25. juli

FRA KØBENHAVN
Havnegade

NATURE
tirsdag, torsdag, fredag,
lørdag, søndag kl. 22

BEMÆRK: Skibet, der afgår søndag den 14/6, anløber kun Allinge og Gudhjem (mandag morgen)

Ankomst

bornholmske byer:

	Hasle	Allinge	Gudhjem	Svaneke	Nexø
Søndag		6.00	7.45		
Mandag	6.00	7.15	8.15	9.15	10.00
Ondag	6.00	8.00	9.30	11.00	12.00
Fredag		6.00	7.45		
Lørdag		6.00	7.45		

Ill. nr. 3. Fartplan København – Bornholm.

1939. M/s Nordbornholm blev taget i brug i 1939, kort forinden krigen ændrede alle prognoser for handel, turisme, brændstofsituationen og den frie sejlads imellem Bornholm og København. Et flagsmykket skib på med tekst på bagside "Nexø 8. nov. 1939" anløber Svaneke. Jomfrurejsen? **Ill. nr. 4.**

Ill. nr. 4. Nexø den 8. nov. 1939, Nordbornholm går ind til Svaneke.

Postbefordring af skibspost.

Skibene medtog post, igennem deres skibspostkasse ved "landgangsbroen", fra besætning og rejsende ombord på skibet.

Alle kan lægge breve i skibspostkassen. under skibets ophold i de byer der anløbes på denne rute, i byerne København, Hasle, Allinge-Sandvig, Gudhjem, Svaneke og Nexø. Brevene frankeres med danske frimærker, efter taksten gældende fra 1. anløbshavn. Anløbes Simrishamn og Ystad i Sverige kan både svenske og danske frimærker benyttes.

Når skibet ankommer til 1. havn med et posthus, overdrages brevene til postvæsenet, der sørger for videre befordring. Postvæsenet giver brevene et transitstempel "Fra Bornholm" eller "Fra København", der viser at posten er modtaget fra et privat skib, og nu først kommer i "professionelle" hænder ved at påføre stedets dato stempel med klokkeslet.

Postvæsenets eneret gælder kun hvis de kan udlevere posten til adressaterne hurtigere, end ved privat befordring. Bor adressaten i Nexø, skal postvæsenet være hurtigere end skibet, der skal samme vej.

Sejlruten kan også benyttes til at sende lokal post, imellem de anløbne havnebyer.

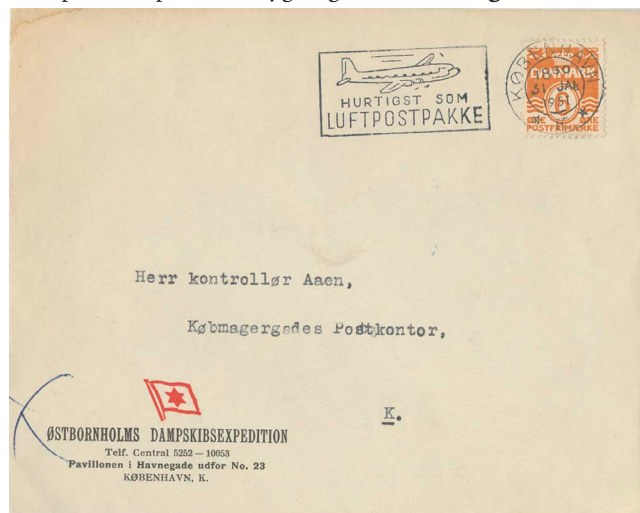
Postbefordring for post fra København til Bornholm.

Østbornholms flotte Dampskibsexpedition i København, var placeret i Havnegade ud for Navigationsskolen i nr. 23, hvor breve kunne modtages i skibspostkassen.

På skibets to ruter sker ankomsten til Bornholm enten i Hasle eller Allinge, hvor posten skal afleveres til postvæsenet. Umiddelbart efter skibenes ankomst afgår der busser som vist på. **Ill. nr. 1.**

I Hasle og Allinge forsynes skibsbrevene med teksten "Fra København", det ene med teksten i en ramme og det andet uden, så der kan kendes forskel.

Brev fra Østbornholms Dampskibsexpedition Havnegade ud for Navigationsskolen i nr. 23, samt den flotte Østbornholmske Dampskibsexpeditions bygning, **Ill. nr. 5, 6 og 6a.**

Ill. nr. 5. Brev fra Østbornholmske Dampskibsexpedition til kontrollør Aasen Købmagergades Postkontor.

Ill. nr. 6. Østbornholmske Dampskibsexpedition i København.

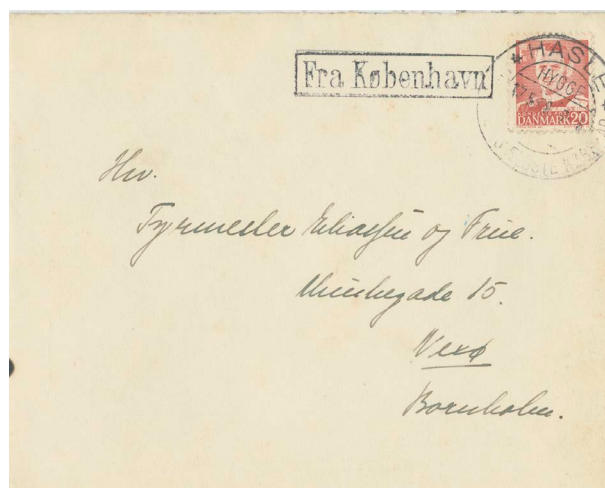
Ill. nr. 6a. Gavlen på bygning med teksten "Expedition til Hasle, Allinge-Sandvig, Gudhjem, Svaneke og Nexø."

Skibsbreve fra "København" via Hasle.

Skibbene ankom til Hasle på mandage og onsdage med anløb kl. 06:00. Posten blev herefter overdraget til postvæsenet, og forsynet med et skibstransitstempel og frimærket annulleret med et datostempel.

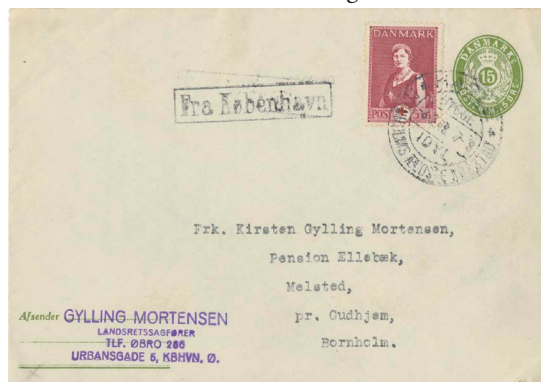
1948. Skibsbrev fra Københavns ruten, til adressat i Nexø. Brevet er afleveret til postvæsenet i Hasle, og transitstempellet med teksten "Fra København" med tekst i ramme. Annulleret med et dato særstempel 15. maj 1948 kl. 07-08, hvilket er en mandag.

Postvæsenet transporterer herefter brevet videre med bus, og når frem inden skibet ankommer til Nexø 4 timer senere. **Ill. nr. 7.**

Ill. nr. 7. Skibsbrev fra København via Hasle til Nexø

1848. Skibsbrev fra Københavns ruten, til adressat pension Ellebæk (Melsted Badehotel). Brevet er afleveret til postvæsenet i Hasle, og transitstempellet med teksten "Fra København" med tekst i ramme. Annulleret med et dato særstempel 5. juli 1948 kl. 07-08, hvilket er en mandag. **Ill. nr. 8. Fortsættes...**

Ill. nr. 8. Skibsbrev fra København via Hasle til Melsted ved Gudhjem.

Roskilde Mønt- & Frimærkehandel ApS

Se vores webshop på:

www.roskildeonline.com

Algade 28 • 4000 Roskilde • Tlf. 4636 7419
roskildefrimont@hotmail.com

Samleren

Specialbutik med Europas
største udvalg af samlertilbehør

Samleren
Ålbækvej 33
4174 Jystrup
Tlf. 35 36 82 42
E-mail: samleren@album.dk
www.album.dk

Kæmpe webshop på hjemmesiden:

www.album.dk

– Alt i tilbehør og
kæmpe udvalg af
enkeltmærker fra stort
set hele Skandinavien

**Butikken
er flyttet til
www.album.dk
tlf. 35 36 82 42**

KLASSISK DANMARK

Godt lager af 2 & 4 RBS
Ubrugt, stemplet, breve

www.fbanke.com

info@fbanke.com

Thiele III, Kastaniebrun
Plade IV-63, ubrugt
Smukkeste af 3 kendte

FRANK BANKE
B
PHILATELISTS

Fewslaw, I-20, Type 6
Reserveklische
Superb

Odder Frimærkehandel

Jørn Jensen - Odder
KØB OG SALG AF FRIMÆRKER

Se vores nye webshop jjo.dk
Opdateres dagligt.

Haydnsvej 2, 4. sal DK - 2450 København SV
Tlf (+45) 36160084 - auktion@vf-auktion.dk

www.stamps.dk

1000-vis af breve/postkort
til faste priser, samt 2 ugentlige
online-auktioner.

*Posthistorie- og hjemstavns-
samlinger søges.*

Ring og få et uforpligtende tilbud.

Fyns Frimærke Service

v/Bjarne Heck. Tlf. 62 63 24 24

E-mail: stamps@stamps.dk

VELKOMMEN TIL VOR VERDEN
AF SAMLERGLÆDE

WWW.JF-STAMPS.DK

FRIMÆRKER OG POSTHISTORIE
FRA HELE VERDEN

DET GAMLE POSTKONTOR ØSTERGADE 37 HOLSTEBRO

Det gamle Postkontor er åben for salg og ekspedition af frimærker og
brevforsendelser hver lørdag kl. 10.00 - 12.00
Derudover er der åben kl. 15.00 - 17.00 den dag, der udkommer nye Danske frimærker

Man kan se mere på
WWW.detgamlepostkontor.dk

UDSTILLINGER - MESSER ARRANGEMENTER

NORDIA 2025 – 12.-14. september i Malmø. Følg med på hjemmesiden www.nordia2025.se

FALCOPHIL 2025 – 8.-9. november, Frederiksberg
Frimærke Forenings 90 års jubilæumsudstilling.
Frederiksberg Hallerne, www.3fff.dk/Aktiviteter/Udstillinger

FRIMÆRKE-, BREV- OG POSTKORTMESSE 2025 –
8.-9. november, Frederiksberghallerne

BEPHILA 2026 – 17.-19. juli, tysk/svensk konkurrence-
udstilling i Berlin, se www.bephila.de (også på dansk)

Auktioner

Skanfil – se <https://beta.skanfil.no/auksjonskalender>
Postiljonen – se www.postiljonen.com
Lauritz.com (tidl. Auktionshuset) - se www.lauritz.com
Bruun-Rasmussen – se <https://bruun-rasmussen.dk>
VF Auktioner – se <https://www.vf-auktion.dk/>
Se deres hjemmesider for auktioner.

Vigtigt – Adgang til VOC Valby

VOC har indført en tidsstyring af indgangsdøren. Dette betyder, at indgangsdøren alene er åben i tidsrummet kl. 18.45 til kl. 19.30. Udgang ved tryk på en knap ved døren. Hvis i ikke lige ankommer i dette tidsrum kan i kontakte Poul på tlf. 24 971197 eller Flemming på tlf. 44 443412.

Dagklub

Dagklubbens møder afholdes hos VOC, Gammel Jernbanevej 25 i Valby på torsdage kl. 13.00 i lige uger. Følg med på foreningens hjemmeside. Mødernes agenda er hyggeligt samvær, bytning og en lille auktion. Alle kan komme med materiale til auktionen. Materialet afleveres ved mødets start og der afregnes samme dag. For yderligere information kan Steinar på tlf. 30250142 kontaktes.

Nyt fra Danmarksgruppen

Vi fortsætter efteråret med at mødes i Danmarksgruppen, og vi vil fortsætte emnerækken af danske udgivelsesserier. På første møde i efteråret er Bølgelinje i bogtryk udgave månedens emne. Tag dine egne (eller måske nogle af dem) bogtrykte bølgelinjemærker med, så vi kan få en god snak om disse udgivelser.

På gensyn i Danmarksgruppen.

Nyt fra Tysklandsgruppen

For efteråret 2025 er der planlagt følgende emner på Tysklandsgruppens møde:

September - Sächsische Schwärzungen
Oktober - Rundbordssnak om de sidste år for Vestberlin herunder Deutsche Post udgaverne og deres anvendelse. Du bestemmer selv, hvilken periode "sidste år" dækker. Husk at medtage egen samling til brug for drøftelsen.
November - Tyske kolonier: Kamerun.

På alle møder er der mulighed for at drøfte alle spørgsmål eller emner, som gruppens medlemmer ønsker. Vel mødt. Gæster er også velkomne.

FALCOPHIL 2025 - her skal du være med!

I år kan Frederiksberg Frimærke Forening som bekendt fejre sin 90-års fødselsdag, og en af aktiviteterne bliver udstillingen Falcophil 2025. Den finder sted i forbindelse med Frimærke-, brev- og postkortmessen 8.-9. november 2025. Se adressen nederst.

Alle medlemmer af FFF er inviteret til at udstille noget fra jeres samlinger. Det udstillede materiale skal være fra perioden 1935-2025, altså frimærker, breve osv. fra denne periode (ikke nødvendigvis hele perioden – et enkelt år er fint). Udstillingen skal ikke kun være rammer med visning af store og dyre objekter, men rammer med det indhold foreningens medlemmer er glade for og synes om, forstået sådan, at der ikke noget, der ikke er godt nok.

Der vil heller ikke ske en opdeling i klasser m.m., som vi er vant til ved frimærkeudstillinger, så det drejer sig ikke om point for opsætning, sjældenhed m.m., men om at vise hvordan du selv samler på frimærker, breve og postkort. Det er gratis for medlemmer af FFF at deltage i udstillingen, og hvis du ikke selv vil sætte sit udstillingsmateriale til udstillingen op, vil udstillingsudvalget kunne hjælpe med det. Materialet opsættes i foreningens rammer, der har plads til 15 A4-plancher i hver ramme. Alle, der tilmelder sig før deadline, får tildelt rammeplads. Seneste tilmelding er 15. september 2025. Der er ingen begrænsning ang. lande, områder, temaer, motiv eller hvad du ellers samler. Udstillingen finder sted i Frederiksberghallerne, Jens Jessens Vej 20, 2000 Frederiksberg C.

Kontakt evt. Udstillingsudvalget, Willy Schwaner tlf. 2567 2823, schwaner.willy@gmail.com; Johnny Speich tlf. 4025 4926, johnnyspeich@outlook.com; Nils Francke, tlf. 5150 6518, nf@nilsfrancke.dk

Nyt fra Bestyrelsen

Så har vi taget hul på sommeren og der er mere stille om FFF indtil næste mødedag, som er mandag den 1. september. Vi håber at du vil nyde sommeren, og også får lejlighed til at gå på jagt efter spændende fund, og måske blive overrasket undervejs.

Det har indtil nu været et godt 2025, med godt fremmøde og interessante foredrag og samvær, og tak for det. Bestyrelsen arbejder på hvordan vi kan gøre møderne endnu bedre, blandt andet skal vi finde en måde hvorpå vi kan afholde jævnlige auktioner, der kan få interessen til at stige og F'erne til at købe. Hvis du synes, at du har velpolstrede samlinger hvor du ikke rigtig mangler noget, kan løsningen måske være: begynd på et nyt samleområde!

Som du ved afholder FFF også vores egen udstilling, 90 års jubilæumsudstillingen Falcophil 2025. Det sker i dagene 8.-9. november i forbindelse med Frimærke- brev- og postkortmessen, Udgangspunktet for Falcophil er, at den skal præsentere et bredt udvalg af medlemmernes samlinger, så alle er

inviteret til at udstille. Det udstillede materiale skal være fra perioden 1935-2025, ellers er emnet helt frit. Vi vil gerne have så mange som muligt til at deltage, så kontakt Willy, Johnny eller Nils. Læs mere detaljeret her: www.3fff.dk/Aktiviteter/Udstillinger

Angående den kommende sæson så har vi ikke helt fået indholdet til efterårets mødedage på plads, men vi ses til første mødedag, den 1. september, der er Medlemmernes aften, hvor vi kan bytte og vise sommerens fund, som vi plejer.

Men vi skal allerede nu oplyse, at programmet for efteråret 2025 indeholder en opfordring om at besøge Nordia i Malmø. Bestyrelsen vil lørdag den 13. september 2025 være på Nordia, og vi opfordrer klubbens medlemmer til også at komme, så vi kan få en god FFF-dag på den anden side af Øresund. Transport og entré til Nordia er for egen regning, men aftal at mødes. Se mere på www.nordia2025.se.

Mvh Bestyrelsen

MØDEPROGRAM

Kalenderen for efteråret er ikke på plads endnu, der kommer mere info når vi ses igen til september.

September:

- 01. Medlemmernes aften – mød op og fortæl om sommerens fund
- 08. Møde for specialgrupperne Tyskland, Danmark og Frankrig – bytte og samvær for øvrige
- 15.
- 22. Møde for specialgrupperne England og Nordatlanten – bytte og samvær for øvrige
- 29.

Oktober:

- 06.
- 13. Møde for specialgrupperne Tyskland, Danmark og Frankrig – bytte og samvær for øvrige
- 20.
- 27. Møde for specialgrupperne England og Nordatlanten – bytte og samvær for øvrige

November:

- 03.
- 10. Møde for specialgrupperne Tyskland, Danmark og Frankrig – bytte og samvær for øvrige
- 17.
- 24. Møde for specialgrupperne England og Nordatlanten – bytte og samvær for øvrige

December:

- 01. Bytte og foredrag om julen. Alle er velkomne til at medbringe materiale
- 08. Juleafslutning med julebanko i vores lokaler på 3. sal
- 15.

Hjemmeside: www.3fff.dk med aktivitetskalender
Mødested: VOC, Gammel Jernbanevej 25, 2500 Valby.

FFF – Klubblad: Frimærkesamleren.

FFF – Aftenklub mødes mandage på 3. sal.

FFF – Dagklubbens møder afholdes hos VOC, Gammel Jernbanevej 25 i Valby på torsdage kl. 13.00 i lige uger.
Kontakt: Steinar Hansen tlf. 30250142.

FFF – Tyskland gruppen mødes 2. mandag på 3. sal.
Willy Schwaner tlf. 25672823 schwaner.willy@gmail.com

FFF – Danmarksguppen mødes 2. mandag på 3. sal.
Lars Stokbæk tlf. 61662986 lfsfsd@gmail.com

FFF – England & engelske kolonier mødes 4. mandag på 3. sal.
Thomas Gerstrup, thomasgerstrup@gmail.com

FFF – Frankrig & franske kolonier mødes 2. mandag på 3. sal.

Johnny Speich tlf. 40254926, johnnyspeich@outlook.com

FFF – Randstaterne mødes med Tysklandsgruppen 2. Mandag på 3. sal.

FFF – Nordatlanten mødes 4. mandag på 3. Sal.
Jørgen Hansen tlf. 28614560, jahvalby@gmail.com

FFF – Auktioner:
Poul Høj tlf. 24971197, piapoul@post.tele.dk

FFF – Rejseklub: Koordinerer rejser til udstillinger mm.
Thomas Gerstrup, thomasgerstrup@gmail.com

Formand: Willy Schwaner tlf. 25672823,
schwaner.willy@gmail.com

Næstformand: Nils Francke tlf. 51506518, nf@nilsfrancke.dk

Kasserer: Poul Høj tlf. 24971197, piapoul@post.tele.dk
Kontingentsatser for 2025: Kr. 500 for medlemmer der møder fysisk frem til møder og arrangementer. Inkl. Frimærkesamleren i årbog. Kr. 400 for øvrige medlemmer, inkl. årbogen. Kr. 250 for medlemmer på nettet og uden Frimærkesamleren i årbog.
Bankkonto Jyske Bank: reg 5023 – 0001032157.

Sælg frimærker, breve og postkort på auktion!

1976. Hafnia Blok III. Variant "Annulleringsstreger over bomærket etc."
(Så kaldt EDDERKOP). REC-brev sendt fra Århus to Önnestad, Sverige.
Vurdering: 25.000 kr.

Netop nu søger vi indleveringer til vores auktioner.
Ligger du inde med filatelistisk materiale, er du
mere end velkommen til at kontakte os
for en vurdering med henblik på et auktionssalg.

Vi glæder os til at høre fra dig!

Christian Grundtvig · +45 8818 1214 · cg@bruun-rasmussen.dk
Rune Mikalski · +45 8818 1254 · rmi@bruun-rasmussen.dk

BRUUN RASMUSSEN
PART OF THE BONHAMS NETWORK